

Kostol sv. Jozefa, robotníka

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 16

November 2014

číslo 9

Svätosť sa buduje z osobného stretnutia so Spasiteľom

Svätosť sa buduje z osobného stretnutia so Spasiteľom

Všimli ste si, ako sa vytráca osobná komunikácia medzi ľuďmi? Dokážeme mailovať, posilať sms-ky či telefonovať. Prostredníctvom internetových sociálnych sietí sme neustále v styku s ostatnými bez akéhokoľvek fyzického kontaktu. Niektorí z nás dokonca pracujú priamo z pohodlia svojho domova a preto s ostatnými priamo komunikujú len zriedka. A nakupovanie cez internet nám urobí zbytočným aj chodenie do obchodu, ktorý je možno hneď za rohom. Všetky tieto technológie nám, pochopiteľne, uľahčujú život. Aký je to však rozdiel v porovnaní s tým, čo zažili Ondrej a Šimon Peter! Pri chytaní rýb stretli títo dvaja bratia Ježiša osobne. Videli ho už aj predtým, pretože Ján Krstiteľ predstavil Ondreja Ježišovi už skôr a Ondrej s ním vtedy strávil celý deň. Potom Ondrej priviedol aj Šimona Petra, aby ho tiež predstavil Ježišovi. Ježiš na nich zapôsobil tak mocne, že hneď všetko zanechali a išli za ním. Srdcom evanjelizácie sú práve takéto priame osobné stretnutia. Aj Svätý Otec Ján Pavol II. povedal, že evanjelizácia „nie je záležitosťou strohého dodržiavania teórie a dogiem, ale predovšetkým osobným a hlbokým stretnutím so Spasiteľom“. Nepredpokladajme automaticky, že ľudia okolo nás načerpajú dostatok informácií o Kristovi na to, aby sa hneď stali jeho učeníkmi. My ich musíme predstaviť Ježišovi. Priviesť niekoho ku Kristovi nebýva až takým problémom, ako si možno myslíš. Za týchto ľudí sa samozrejme modlíme a môžeme im hovoriť o Božej láske. Niekedy však dosiahneme oveľa viac tým, keď ľuďom lásku, ktorá je obrazom samotného Pána, jednoducho preukážeme. Počúvanie toho druhého môže byť rovnako účinné ako modlitba. Srdečné objatie môže byť oveľa mocnejšie a výrečnejšie než stať z Písma. Pozvanie na obed zasiahne toho druhého možno oveľa viac než logické odôvodňovanie evanjeliových právd. Láska, veľkorysosť, súciti sú kľúčom, ktorý odomyká poklady evanjelia! Prosme o to aj svätcov pre nás tak blízkych v najbližšom mesiaci. Sv. Martin, oroduj za nás! Sv. Ondrej, oroduj za nás! Sv. Barbora, oroduj za nás!

d. o. Marek

meditačná snímka: M. Magda

OBSAH**ÚVODNÍK**

Svätosť sa buduje 2

Sólo pokoja 3

KATECHÉZA

Homília na 30. nedeľu 4

ROZHOVOR

D. o. F. Stahovec 7

Mladifest 2014 - Cesta nádeje 11

Zelený pamätník v Širokom 15

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Bože, odpusť mne hriešnemu 18

Sv. Martin z Tours 20

Dušičkový čas v Cerovej 23

SPEKTRUM MLADÝCH

Svetlo do spomienok 24

Máš problém? (29. časť) 25

Ahoj deti! 27

Trampoty v manželstve (87. časť) ... 28

Na zamyslenie 29

Stalo sa, Stane sa 29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútoraná predná: M. Magda

Vnútoraná zadná: M. Magda,
E. JenčaVonkajšia zadná: G. Magdová,
M. Magda**SPEKTRUM****Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

Mgr. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Mgr. Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda**Kontakty:** Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116**www.vitaz.rimkat.sk**e-mail: **vitaz@rimkat.sk,**
spektrum@rimkat.skčíslo účtu: **5037445647/0900****Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.**

snímka: Martin Magda

Sólo pokoja...

Spievam tichom
ódu krásy,
vykričím až do neba.
Som a budem
navždy bláznom –
tých na svete netreba.

všetky túžby,
moje šťastie,
po láske smäd tiež vidí...

Spievam radosť;
spievam pokoj;
spievam život a aj smrť...

Spievam tichom,
volám k domu...!
Pokoj srdca sólo má.
Žijem s ľuďmi
mierim k Tomu,
ktorý ma vždy počúva.

Citom spievam,
spievam slovom;
všetkým činom,
snáď aj plačom...
Spievať budem
buď – čo buď..!

Počúva, čo duša šepce,
pozná všetky záhyby;

Pavol Ondřík,

v Kluknave 09. septembra 2014

Na titulke socha sv. Ondreja, apoštola v nadživotnej veľkosti, ktorá je umiestnená
na malom námestí vo farnosti Pečovská Nová Ves pri Sabinove.

HOMÍLIE

na výročie posviacky chrámu

Ponúkame vám pre duchovné obohatenie sa homílie nášho rodáka, kňaza Mgr. Jána Biroša.

Keď ich duchovný otec doniesol do redakcie, veľmi som sa potešil, lebo nám do nášho duchovného života pribudne aj jeho dlhoročný pohľad na našu vieru cez vysluhovanie sv. omši, zložených z bohoslužby slova a bohoslužby obety.

"Chudobných budete mať vždy medzi sebou, ale mňa nie."

V dnešnom prvom čítaní sme počuli dôležité slová o Božom dome, o dome modlitby. Majú teda pravdu tí, ktorí považujú chrámy, nádheru chrámov a bohoslužieb za prežitok? Na toto si chceme dnes odpovedať:

Že niekomu by stačilo konať bohoslužbu v krásnej Božej prírode, to určite nie je smerodajné. Záleží totiž na tom, či to stačí Bohu. Bohoslužba sa preto musí konať tak, ako ju Boh predpisuje.

A ďalej: Ak chceme, aby ľudský príbytok bol vkusný a čistý alebo dokonca nádherný, tým skôr je nutné, aby Boží príbytok bol takým. Ak je to celkom obvyklé, že sa ľudia vždy obliekali do slávnostných šiat, keď sa mali stretnúť so vzácnymi osobnosťami, alebo keď sa chceli účastniť slávných obradov, potom je pochopiteľné, keď

považovali za potrebné obliecť sa sviatočne, keď sa mali stretnúť so svojim Pánom v bohoslužbe. Necítili by sa v chráme dobre, keby tam bolo všetko obyčajné, všedné.

Ale i historicky a architektonicky najvzácnejší je v prvom rade Boží chrám. BOH ho, ani nádheru v ňom síce nepotrebuje, človek však potrebuje vyjadriť svoju vieru, vďačnosť, lásku, závislosť na Bohu, úctu a vyvolať slávnostné stretnutie. Je to v jeho prirodze-

nosti. Odjakživa stavali nakoniec ľudia chrámy. A vrcholom bohopocty je oslava obetí a chrám - to sú nahromadené obete. Boh má nakoniec najvyššie vlastnícke právo nad všetkými pokladmi zeme. Ani to najlepšie nie je pre neho vlastne dosť dobre. A bolo by neprirodzené a násilné nádherné diela umenia používať len pri svetských slávnostiach. I umenie je predsa od Boha. Nenahradí síce modlitbu, ale môže dať podnet k nej a posilu. Vonkajšie skvosty sú tu pokusom skrytú nádheru milosti vyjadriť pozemskými prostriedkami. I každé bohoslužobné rúcho má napr. význam vieroučný, mrav-

Že niekomu by stačilo konať bohoslužbu v krásnej Božej prírode, to určite nie je smerodajné. Záleží totiž na tom, či to stačí Bohu. Bohoslužba sa preto musí konať tak, ako ju Boh predpisuje.

ný a obrazný.

Ako štedro už skladali veriacy dary na budovanie a potreby svätyne v Starom zákone! Boh vtedy sám neriadil vonkajšiu bohoslužbu. Prejavuje svoju moc zvlášť na určitých miestach. Tak to sľúbil už Šalamúnovi, keď bol postavený jeruzalemský chrám: "A teraz som si vyvolil tento dom a posvätil, aby tam bolo moje meno naveky a moje oči a moje srdce tam budú po všetky dni." (L1 Král. 9, 3).

I Pán Ježiš platil chrámovú daň i s apoštolmi a pochválil dar chudobnej vdovy do chrámovej pokladnice. Mimo toho prijal zlato, kadidlo a myrhu od Troch kráľov, drahú masť od Márie Magdalény, vzácny Veronikin biely šat, aby sa Pán Ježiš mohol utrieť, i nový hrob Jozefa z Arimatie a Nikodéma. Dal sa slávnostne vítať na Kvetnú nedeľu, kládli mu na cestu svoje vrchné rúcha a palmy. On apoštolom povedal: "Chudobných budete mať vždy medzi sebou, ale mňa nie." (Mt 26,11-12). A nehovorí, že je treba Bohu sa klaňať len "v duchu a pravde". Sám potom konal bohoslužbu pri Poslednej večeri pri ustanovení Eucharistie v najkrajšej miestnosti v Jeruzaleme a na kríži a dal cirkvi sviatosti.

Apoštoli a ich nástupcovia slávil božské tajomstvá s najvyššou možnou dôstojnosťou. Zjavenie sv. Jána opisuje nádhernú liturgiu. Prví chudobní kresťania, skrývajúci sa v lesoch a v dierach jaskýň nemohli rozvinúť zvláštnu bohoslužobnú nádheru. Ale už i katakomby prezrádzajú prirodzenú snahu o krásu bohoslužieb.

V pozdejších stáročiach sa liturgia rozvíjala. Mocní a bohatí veľmoži, akonáhle prijali kresťanstvo, považovali za svoju povinnosť a

Ilustračná snímka: Martin Magda

česť prispieť na výzdobu chrámu a bohoslužieb. Kresťania minulých dôb prejavovali svoju vieru mimo iného nádhernými katedrálami. Na ich výzdobe sa zúčastnilo celé umenie. Všetka tá nádhra nenáleží však k podstate Božieho zjavenia, viery a cirkvi, nespočíva v nej kňazská moc a v dobe prenasledovania sa cirkev bez nej ľahko zaobíde ani na nej nezávisí platnosť svätostí či sv. omše. Pretože prílišná výzdoba chrámu a bohoslužieb môže ľahko rozptyľovať dušu, stanovil 2. vatikánsky koncil (1962-5) návrat k prvokresťanskej jednoduchosti. To sa týka najmä kostolov novovystavených. A je treba obmedziť výzdobu na skutočne hodnotnú. Tento dôvod bol pre koncil závažnejší ako dať Bohu to najcennejšie. Konečne nenadarmo sa hovorí, že i v jedno-

duchosti je krása. Dnešný veriaci nemá záujem o nejakú stredovekú slávnostnú biskupskú sv. omšu so všetkou pompou. Slávnostné môže byť i to, čo je jednoduché. Keby sme však chceli mať "čisto duchovnú bohoslužbu", potom by nebolo spevu ani zhromaždenia veriacich na svätom mieste, lebo i to je vonkajšok. Človek však nie je duch, i jeho zmysly majú právo byť zapojené do zbožnosti. Celý človek patrí Bohu, bolo by bezprávím telo vypustiť z úkonu bohopocty. Kult katolíckej cirkvi nesmie byť však ani len vonkajší, musí byť konaný v duchu a pravde. Sme duch a telo. Obe tieto zložky musia Bohu slúžiť nielen navonok - bolo by to pokrytectvo, nielen vnútorne - to by bolo polovičaté a nefudské. A s vonkajšou bohoslužbou mizne spravidla i tá vnútorná.

Nakoniec ešte jedna pozoruhodnosť: Kristus bičom vyháňa z chrámu predavačov a zmenárikov peňazí: "Nerobte z domu môjho Otca tržnicu!" (Jn 2,13-22).

Pritom hlása lásku a je stelesnená láska. Pravá láska nie je totiž slabosť, ale sila. Kristus nejednal zo sebeckta, ale išlo mu o záujmy tých, ktorých predavači okrádali, a o česť a slávu Božiu.

Ak pôjde i nám predovšetkým o česť a slávu Božiu zachováme si navždy patričnú úctu a vnútorný vzťah k Božiemu domu, v ktorého múroch sme dostali počínajúc sv. krstom nespočetné milosti. A len na nás záleží, koľko Božích darov načerpáme i v budúcnosti zo svojej účasti na bohoslužobných úkonoch pre svoj duchovný život na našej ceste k večnej spásе. Amen.

Mgr. Ján Biroš

**Jeden z nás,
rodák,
kňaz:**

František Stahovec

pokračovanie z minulého čísla

Rok a pol som chodil do Hanušoviec na embéčke. Raz som mal príhodu, že mi do cesty vbehlo auto, akosi sme sa minuli. Pri oltári mi prišlo zle, kolená sa mi roztriasli. Tridsaťtri kilometrov a po hodine utekaj roztrasený na ďalšiu svätú omšu, kde ťa čakajú. Veď človek od detstva to nemal bez šoku alebo bez strachu. Potom som jeden rok a sedem mesiacov znova chodil do Vranova nad Topľou. Keď ma nejakí Vranovčania stretnú, pamätajú si, že som bol kaplánom vo Vranove. Nebol som tam kaplánom, ale chodil som tam každú nedeľu aj spovedať. Pred Veľkou nocou aj 22 kostolíkov bolo treba prejsť a spovedať. Tam som sa trochu prechladil s ľadvinami. Keď som bol v Polianke, vypadol kňaz v Nižnom Hrušove, je to len päť kilometrov cez pole. Chodil som tam zastupovať a nakoniec som to tam rok spravoval, aj Polianku aj Nižný Hrušov. V Polianke bolo 1 700 a v Hrušove 3 700 ľudí spovedať.

Jedno vianočné obdobie, bolo to posledné čo som bol v Polianke, som už odmietol. Napísal som list otcovi ordinárovi, že už tam nejdem, podal som akoby výpo-

snímka: Martin Magda

veď. Poslal tam svojho tajomníka zistiť, čo sa tam deje, ale ja som bol na pokraji síl. Vypomáhal som druhým, aj tí kňazi boli vyčerpaní. Bolo treba ísť do Hrušova, povedali mi: „Načo si to zobral?“ Spovedal som do vyčerpania. Stala sa taká zvláštnosť, že o mesiac ma tam preložili. Čiže Polianku mi odobrali a išiel som do Nižného Hrušova. Učil som tam 16 hodín náboženstvo, mal som okolo 500 až 600 ľudí na spovedanie na prvý piatok. Bolo to rozdelené, jeden deň deti, druhý deň starcov a aj filiálky. Niekedy to bolo aj desať hodín do vyčerpania. Sestra sa so mnou hádala, kde som tak dlho.

Ale bolo šťastím, že prišli ku mne aj rodičia, lebo mama nám už nevládala. Bolo to veľmi dôležité, mal som tam teda domáce zázemie, či strava, či teplučko, či poriadok. Jedine toto mi pomohlo, že som to zvládol. Neexistuje to zvládnuť za normálnych okolností sám.

Tu zohrala veľkú úlohu moja sestra ako môj anjel strážca a rodičia. Obdivujem ich veľkosť. V dome, ktorý sme tu stavali, mal bývať brat a jednu izbičku aj s kuchyňou sme mali mať so sestrou. Vtedy nebol ani dom pre kňazov, rodičia boli odkázaní na nás. Sestra hovorí, „Keď navarím otcovi, navarím aj druhému.“ Rodičia boli natoľko

skromní, že neboli na prekážku, skôr naopak. Ľudia si ich obľúbili. Chlapci prichádzali ku dedovi, keď mal nejaké zvieratká, holubov, zajacov, on to s nimi vedel, kosili a tak. Robil takého domáceho gazdu a ja som bol tým pádom úplne voľný. Lebo keď naši chlapci kúpili kombajn na Zemplíne, tak nás prišli pozrieť, lebo tam začínali hospodáriť. Ja som skutočne nikdy nehospodáril, ale vďaka nim som to mohol urobiť ako nikto.

Takže v Nižnom Hrušove som bol 12 rokov, prišiel som tam do mokrej fary. V roku 1986 za komunizmu som začal stavať faru. To je zvláštna história, dosť dlhá. Tam som tiež veľa zažil. Viete, že každá fara, každý kňaz mal aj takého „strážcu“, čo ho sledoval... Predo mnou tam bol kňaz, ktorý tam bol dosadený, chodil som

ho zastupovať. Ľudia z jednej aj z druhej strany si ma obľúbili. Oni mi pomohli vybaviť novú faru. V starej sa nedalo bývať, bolo tam vlhko, murivo obsahovalo veľa soli, podlaha bola vždy mokrá. Títo ľudia vybavili v tých tvrdých časoch, že mi schválili stavebné povolenie na opravu a prístavbu. A my sme to rozbili takmer úplne. V zemi sme robili nové izolácie. A aj keď sme mali urobený projekt s rozšírením, neschválili ho. Museli sme projekt prerobiť tak, aby nám to pasovalo na schválenie. Zväčšili sme rozmery. Kto by bol chcel toto opravovať, bol by asi blázon. Veď tam sú rozsiahle solné náleziská, neďaleko je Zbudza. A tým pádom všetko to tak prešlo, že schválené projekty sme mali vždy hore, to pre stavebný dozor, čo chodil kontrolovať, ale robili sme podľa tých nových.

Keď skončíme, tak skolaudujeme a doplníme si. Takto sa robilo asi dva roky. Boli to najťažšie roky, lebo kedykoľvek mi mohli na to prísť a mohol som prísť o štátny súhlas. Keď som sa nasťahoval po revolúcii, všetko padlo, neboli žiadne kolaudácie.

Medzitým prišli rehoľné sestričky. Bolo to krásne obdobie, kedy vzniklo množstvo povolaní. Okolo jedenásť rehoľných sestričiek sa za ten čas vypestovalo, ôsmi kňazi, tí, čo doštudovali pri inom, ale pri mne začali. Takže to bolo najkrajšie obdobie, čo sa týka činnosti. Nacvičovali sme divadlo. Mal som pomoc od sestričiek. Učil som menej a mohol som sa viac venovať pastoračii. A odchádzal som na „vrcholy tej slávy“. Boli primície, mal som piatich bohoslovcov v seminári, traja mali primície na-

raz. Hneď na to som odchádzal. Keby som prišiel do ktorejkoľvek rodinky, či domu, prišiel by som tam ako domov. Mali ku mne otvorený vzťah, mohol som im dôverovať. Naučil som sa veľa, aj po stavebnej stránke, aj vo veciach architektonických. Pomáhal som aj dekanovi, pretože susedný dekan z Vranova bol v susedstve. Postavili sme kostolík v Nižnom Hrabovci, parádny, okrúhly, druhý v Borši. Mal byť posvätený o dva týždne pred mojím odchodom. Tretí kostol sme mali rozostavaný, bola postavená hrubá stavba, robili sa stropy, podlahy, behom roka sa dokončil. Bolo to v dedinke Rakovec nad Ondavou. Tam bolo asi do 200 ľudí a do kostola chodilo pätnásť veriacich na troch, štyroch autách. Keď sme tam od grécko-katolíkov pýtali školu, dovolili nám tam slúžiť svätú omšu. Takto sa dali ľudia dokopy a pri stavbe ich už bolo 340. Všetko ožilo. Boli to úradníci, do kostola im bolo ťažko chodiť. Keď sa to otvorilo, tak tam boli obrátenia, vrátenia sa späť k cirkvi. Verejne mi poďakoval aj riaditeľ školy. Kedysi boli problémy pri prihlasovaní, každý ho odsudzoval. Robil na stavbe pri cirkulárke. Boli takí, ktorí by ho boli vyhнали. Ja som ho podržal a on mi potom za to verejne poďakoval. Nakoniec ho zvolili za kurátora. Myslím si, že to bol najväčší úspech, čo sa týka duchovnej stránky. Kostolík je zasvätený svätým Joachimovi a Anne.

Spomenuli ste odchovancov, bratov kňazov z Nižného Hrabovca.

Dvaja sú rehoľníci, jeden je diecéznym kňazom. Ďalej je to profesor Peter Zubko, potom traja bratia sú tiež rehoľníci, ďalší sú z Hrušova a ešte jeden z Polianky.

Po duchovnej stránke mám svojich nasledovníkov.

Potom prišiel ten vrchol.

Áno, z Hrušova som bol veľmi vyčerpaný. Biskup by mal bol preložil už skôr, len sa ma zastal dekan: „Teraz, keď prišiel do novej fary, tak ho dáte preč?“ Ešte ma nechal. V Hrušove sme opravili kostol. Otec biskup ma potom preložil do Svine, tam som bol sedem rokov. Išiel som tam veľmi vyčerpaný. V prvom roku som sa musel trochu spamätávať. Na nešťastie, prišla povestná búrka, keď boli Jarovnice zatopené. Otvorilo mi to cestu k Rómom. Vo Svine som bol zaťažený starosťou o Rómov, chodili tam aj nadácie. Boli to zaostalí ľudia, nič z náboženstva nevedeli. Mal som pokusy pripravovať ich na manželstvo, na krsty, bolo to všetko márne. No mám aj spomienku, keď som raz krstil 42 rómskych detí naraz. Nevie, či niektorý kňaz má taký rekord, ale to bola dlhšia príprava. Okrem krstu boli ochotní prísť aj do kostola, ale keď už nemuseli, tak koniec. Pokúšali sme sa so starostom zriadiť pastoračné centrum. Bolo by to možno lepšie dopadlo, keby bol po voľbách ostal starostom ten, ktorý začal tieto veci. Vybavil aj pozemky a oni si to premárnili. Na Sviňu budem pamätať len s tým, že to už ozaj ku koncu bolo nad moje sily: Poprosil som otca biskupa, či by ma nedal na nejaké menšie miesto, žeby som mal menej. Ale bolo to také riešenie „z blata do kaluže“.

Dostal som sedem dedín. Ľudí nebolo veľa, ale boli roztrúsení na veľkom území. Takže som išiel opäť na Zemplín do Senného smerom na Sobrance ku Kapušanom. Boli tam miešané dediny - Zem-

plínska Široká, Palín, Zemplínske Jastrabie, Ináčovce, Stretava, Strátávka. Bolo treba veľa cestovať. V nedeľu bolo päť omší. Zo začiatku som skúšal štyri. Ak je to proti zdraviu, zakázal to aj Svätý Otec, pretože už sv. omšu nevnímate, len ju vykonávate mechanicky. Preložil som omše aj na soboty, lebo tam bol pôvodne jeden kostol či dva. Ale oni si postavili nové a ľudia sa dožadovali omší. Boli nároční, chceli mať omšu o ôsmej, nie o pol jedenástej. Ani v učení som to už nevládal udržať, lebo sú tam aj miešané náboženstvá. Deti prichádzali z viacerých tried, bolo ich treba prekričať a to nebolo na moju povahu. Otec biskup mi s veľkým pochopením „zachránil“ život s tým, že som sa mohol trochu spamätávať, lebo som bol skutočne na pokraji svojich síl.

Málokto vie, že aj teraz, keď idem ku omši, mám vysoký tlak. Drobčím, keď idem ku oltáru, dotýkam sa oltára. No a príde po omši, idem normálne, ako keby sa nič nestalo. To je tá psychika z celého života a stres, tlak sa vám zdvihne. Ale beriem to, ako hovorí svätý Pavol: „Mám osteň v svojom tele, aby mi pripomenul, že treba priniesť obeť.“ Mal som aj zdravotné problémy. Mal som nádor, ktorý ma veľmi trápil, nevedel som, ako to dopadne, ale nakoniec nebol zhubný. Takže mi ho vyoperovali. A Bohu vďaka, že to tak dopadlo. Takže aj keď máte veľa stresov, aj ten život je taký škrupulózny. Človek by chcel pomôcť, ale je to vyčerpávajúce.

V evanjeliu sme čítali, že doma nemôže byť človek prorokom. Ako vy vnímate teraz náš Víťaz, našu farnosť? Na začiatku rozhovoru sme povedali, že viera tu všetko

premostovala. Vidíte to takto aj dnes?

Mnohých ľudí, s ktorými sa stretám, rozprávajú sa so mnou, ako keby som ich veľmi dobre poznal. Možno som poznal ich rodičov. Povedia mi: "Však viete." Ale ja si v duchu poviem, že neviem. Neviem, čo sa tu za tie roky odohralo. Chodím tu okolo starších domov, vidím v tých ľuďoch, čo som tu kedysi našiel. Ale tých, čo poznám, stále s nimi cítim, lebo sme spolu rástli. Takže tam nemám problém, ba dokonca môžem si dovoliť povedať to, čo by som inde nepovedal. A zase tí mladší, ako keby som nebol rodák. Od nich nemám nejaký extra postoj. Ale zo začiatku boli také hlasy, že „toto nerob, toto nehovor, veď ty si už len dôchodca“. Ale nedalo mi to, keď som videl, že žijú päť rokov doma ako manželia

a keď som niečo pripomenul, tak mi prišla jedna z rodiny povedať, doslova vynadať: „Ty sa už nemáš čo do toho starať, ty si dôchodca.“ Mňa to mrzí nie z toho hľadiska, že som to povedal, ale mám starosť o tie duše, o tie rodiny a toho sa človek nemôže zbaviť. A preto, aj keď niekedy príde k nejakému nedorozumeniu, bola napríklad slávnosť svätých Cyrila a Metoda a dali sme aj fatimskú pobožnosť, trvalo to skoro dve hodiny. Mne bolo tak ľúto, že sú zvady. Tak toto mi trochu vadí, ako keby sme si nevážili niektoré veci, ktoré sme niekedy vedeli prežiť a teraz to nevieme. A potom má človek taký vnútorný pocit, že chcel by som tým ľuďom pomôcť, podme k tomu, ako to bolo. Tešme sa, nepostavme si múr, zamurujeme sa a nepripustíme. Skúsme premýšľať, veď vidíme,

koľko hodín večer pri televízore presedíme. Veď z tých detí, keď sa na toto pozerajú, musia vyrásť sadisti. A toto ma mrzí možno ešte viac ako inde, kde som bol, lebo tých ľudí poznám. Možno niekedy som aj nepríjemný a nechcem sa teraz ospravedlňovať. Hovorím: „Keď nebudeme kázať my, tak budú kamene.“ Niekedy chcem povedať, lebo mám vizuálnu predstavivosť a pozerám na tých ľudí, vidím, že to nechápe, tak mu chcem iným spôsobom trochu pomôcť. A vtedy sa stane, že sa to predĺži časovo, alebo sa niekde stratím, ale to len z titulu úcty a lásky k tým ľuďom.

Čo sa týka zo strany ľudí, nemôžem povedať zlé slovo. Lebo tú úctu vidím čoraz viac, nielenže sa ozvú, ale aj otvorene a blízko ku mne prehovorí, ako som bol zvyknutý aj na iných farách. Minule

sa mi jedna rodinka prihovarila, že som ich sobášil, dodnes neviem, kto to bol. A vidím ich stále. Nemám problém s tým prorokom, ako sme povedali, lebo to je z inej oblasti.

Pravdy sú vždy a niekto ich hovorí, ako chce. Pán Ježiš povedal: „...budú vás nenávidieť...“ Človek je už zvyknutý. Aj predtým sa mi stalo, že prišli ku mne ľudia a povedali to, čo som nikdy nepočul. Človek musí mať dobrú vôľu, nesmie si postaviť blok. Môžete hovoriť, čo

chcete a ten druhý to neprijme. Toto môže byť prekážkou, či vás prijímú alebo nie. Veď my ho poznáme, sami si zablokujeme vzťah. Ale pravda sa nedá meniť. Takže s tým nemám problém.

Ešte duchovný odkaz pre našich čitateľov a farníkov.

Od roku 1977 som poznal hnutie Focolare, chodila tam stovka kňazov, aj ja. Tam sme sa vedeli navzájom povzbudiť. Človek cítil, že tam má oporu, preto som sa púšťal aj do mnohých vecí, čo

som opisoval. Toto mňa naučilo počúvať. Aj teraz, keď vyšla nová evanjelizácia a keď sme na rekolekciách, vidím, že kňazi ako keby sa nevedeli vyjadriť o Svätom písme. My sme tam preberali práve Sväté písmo, povedala sa veta zo Svätého písma a hneď k tomu aj praktický význam. Každé Božie slovo evokuje ako prakticky žiť a to môže robiť niekedy problém aj poslucháčom, lebo nevedia, že to máme aplikovať na seba. Takže mne to veľmi pomohlo.

Chodím pravidelne na stretnutia. Sú tam vzdelaní ľudia, profesori i gréckokatolíci, majú svoje rodiny, takže máme široký rozhľad. Kto príde na to stretnutie, každý dostane slovo, každý sa môže vyjadriť. Sám tam človek cíti, že keď je medzi ľuďmi, s ktorými si rozumie, je to úžasné. Tam nabieram energiu až dodnes. Pretože Božie slovo je úžasné tajomstvo, ale musí byť otvorené srdce. Tak toto by som povedal, možno trpezlivosť a naozaj aj otvoriť dušu pre to Slovo, skúsiť ho naučiť sa aj tu pre nás vo Víťaze a bude sa nám lepšie žiť. Nemám obavu o budúcnosť tejto obce, pretože sa stretávam s mladými ľuďmi, ktorí chcú prísť na spoveď a sú úžasne otvorení. Zo skúseností viem, že keby sme aj všetci vymreli, Boh nás tak stvoril, že nás stvoril pre seba. Podľa svätého Augustína nebude nikdy človek šťastný, dokiaľ nespočinie v Bohu. A mladí ľudia, keď sa aj vybláznia, keď ich aj svet sklame, vyprázdnia sa, zbadajú, že je to prázdne, takže budú Boha potrebovať. Takže cirkev má svoju budúcnosť, nestratí sa.

Ďakujem pekne za rozhovor.

*prípravili: M. Magda a Bc. M. Gondová
snímky: súkromný archív*

Cesta nádeje - Mária - kráľovná mieru

Pozvanie do Medžugoria som dostala od mojej veľmi dobrej priateľky Martušky, ktorá ma prišla pozrieť po operácii. Bola mi oporou počas dlhého obdobia zotavovania sa svojimi modlitbami za moje uzdravenie. Preto som nebola prekvapená, keď mi navrhla púť do Medžugoria na 25. ročník Mladifestu – púť mladých k Márii - kráľovnej mieru a našej nebeskej matke. Jej pozvanie mi v prvom momente pripadalo úplne prirodzené a považujem ho za Máriinu odpoveď na moje prosby, preto moje áno bolo okamžité. Aj keď som mala menšie obavy z toho, ako zvládnem cestu, vedela som jedno, že náhody v mojom živote neexistujú. Panna Mária presne vedela, prečo za mnou poslala Martušku a že ma

tam chce mať, tak pôjdem a ona sa o všetko potrebné postará. Samozrejme, prišla aj skúška dôvery, keď sa mnou odoslané peniaze na púť stratili (strata identifikácie odosielať platby), čo bolo zvláštne aj pre dp. Rojáka z prešovského arcidiecézneho centra, no nakoniec sa platba našla a 29. júla o 17:00 h sme nastúpili do autobusu s medzizastávkou v Košiciach na 14 hodinovú cestu do Bosny, 100 km od chorvátskej hranice.

Cesta tam prebehla v poriadku a ráno o 8:00 h sme zastali neďaleko Makarskej riviéry na Veprici, kde nám náš kňaz a sprievodca dp. Roják odslúžil svätú omšu. O 17:00 sme vyrazili do Medžugoria, po príjazde sme boli po skupinkách ubytovaní v penziónoch alebo po

rodinách, keďže na Mladifest prišlo okolo 26 tisíc ľudí z 52 krajín sveta a hotely boli preplnené. Našu skupinu ubytoval pán Vinko, ktorý po smrti manželky poskytol druhé poschodie svojho rodinného domu pútnikom a bol našim milým hosťiteľom počas púte. Otvorenie Mladifestu bolo o 18:00 h sv. ružencom, počas ktorého medzi nás každý deň prichádzala Božia Matka na minútu, jej príchod nám ohlásili zvony kostola a prítomní boli aj vizionári. Počas zjavenia sme sa prestali modliť, v mlčanlivom rozjímaní znela len tichá hudba spred oltára, modlitby a sväté omše boli prekladané prostredníctvom rádiových frekvencií. Krásne bolo to, že sme sa modlili a slávili Eucharistiu každý vo vlastnom jazyku, čo z nás

tvorilo jedno malé nebo na Zemi. Sväté omše boli sprevádzané spevom a „ukazovačkami“, ktoré nám počas chvál a spevov na schodoch predvádzali „mladí z Frami“, ktorí boli k dispozícii mladým a pútnikom počas festivalu.

Program začínal o 9:00 h modlitbou, katechézou, svedectvami a končil napoludnie modlitbou Anjel Pána. Potom sme mali prestávku do 16. hodiny a nasledoval popoludňajší program svedectvami vizionárky Márie a zakladateľa humanitárnej organizácie „Máriine jedlo“. Tak bola modlitba dvoch ružencov a sedem otčenášov, zdravasov a sláva Otcu tak, ako to od nás Panna Mária chcela, potom nasledovala sv. omša a po nej buď adorácia pred Oltárnou sviatosťou alebo procesia s Máriou, kráľovnou mieru. Program končil po 23.

hodine a často aj neskôr, čo sa na mne skoro podpísalo v podobe únavy, no bez zvyčajných bolestí, ktoré ma dosiaľ trápia po zle sa hojacich pooperačných ranách. Napriek tomu som každý deň v pohode zvládala dva a pol kilometrovú cestu tam a späť, lebo naše ubytovanie bolo ďaleko a dni boli horúce a dusné. To, že som vôbec dokázala takto fungovať osem dní v kuse, považujem za jednoznačný zázrak. Asi v piaty deň púte počas sv. omše dostala kamoška Hanka SMS od nášho kňaza, že sa v ten večer – teda 4. augusta, má mimoriadne zjaviť na Podbrde Panna Mária. Podbrdo je hora, na ktorej sa okolo 2. dňa v mesiaci Panna Mária zjavovala vizionárom a na jej vrchole stojí socha presne na mieste zjavení. Pre nás to bol šok a veľká milosť, že si náš kňaz

vybral aj našu skupinku, s ktorou sa o túto informáciu podelil, lebo zjavenia sa nedávali verejne vedieť a vedeli o nich len kňazi. Samozrejme, že sme neváhali ani sekundu a po svätom prijímaní sme chceli vyraziť na kopec. Keď som s nadšením vstávala, dievčatá vedľa mňa ma odmietli vziať hore z obavy o moje zdravie a zo zodpovednosti aj voči mojej mamke, ktorej slúbili, že mi budú pomáhať a dávať na mňa pozor. To bol dôvod ich naliehania, že mám ísť po programe domov, lebo je neskoro a výstup na Podbrdo je nesmierne náročný kvôli všadeprítomným skalám. Bolo mi to strašne ľúto a chápala som ich obavy, lebo bez ich neustálej pomoci by som si túto púť nevedela ani predstaviť. A tak som len poprosila o chvíľu na modlitbu, aby som sa spýtala Boha

na jeho názor, či mám ísť, lebo ak ma tam bude chcieť mať, tak ma tam aj dostane. Ani som sa poriadne nezačala modliť a počula som vo svojom vnútri hlasné a rázne: Chod', chod', čo som hneď oznámila dievčatám, no tie mi povedali, že musím zostať a že už musia ísť. Tak som zostala na lavičke sama a bolo mi do plaču, v srdci som sa Bohu začala ospravedlňovať, že duch je ochotný, ale telo slabé a že im nechcem robiť problémy. Zrazu som pred sebou uvidela Martina, chlapca z našej skupiny, ktorý sa prišiel do Medžugoria modliť za svojho brata. Bol pre mňa ako anjel strážny a džentlmen v jednom, prišiel ku mne a povedal mi: „Ja ťa na tú horu vynesiem. Ideme!“ Bola som z neho „hotová“, lebo jeho odhodlanie, aj strach boli viditeľné - celý sa triasol a bol strnulý, no jednoznačne odhodlaný ma tam vyniesť na rukách. Bola to moja kontemplovaná prosba, lebo dni pred odchodom som mala v hlave a v srdci myšlienku, nech ma svätý Michal vynesie na horu, lebo to sama nevládnem. V mysli som ho vnímala ako vysokého a mocného muža s čiernymi vlnitými vlasmi a tomuto opisu Martin plne vyhovoal.

A tak som sa o pol desiatej v noci rozbehla k hore „pod kopcom“ ako keby som vypila energetický nápoj – únava bola fuč a necítila som ani bolesti, čo som povedala babám a označila to ďalším zázrakom. Všetci za mnou kričali, nech spomalím, lebo za mnou nestačia, je tma a ja mám baterku, tak som zvolnila tempo. Stále som sa hnala, lebo v hlave som mala len to CHOĎ! Začali sme stúpať strmými dláždenými uličkami, stále vyššie. V momente, keď sa dlažba stratila

a pod nohami som uvidela veľké biele žulové balvany mi došlo, kam mám vyjsť, že toto nevládnem. Bola to len sekunda, keď pristúpil Martin a zohol sa, že ma vezme na ruky a vynesie. Myslel a povedal to vážne. Šok z jeho odhodlania rýchlo prešiel a ja som rázne odmietla, že ma môže podprieť, ale niešť ma nebude. Tak ma objal okolo pása a podprel mi ruku, z druhej strany ma podporela Anka a vykročili sme vpred. Šli sme doslova letecky, vnímala som len napätie svalov a skaly pod sebou. Prosili ma, nech spomalím, ale nedalo sa, lebo ma čosi nesmierne silné tlačilo dopredu. Až v polovici kopca ma zastavili a podali vodu. Až vtedy som si všimla, akí sú všetci mokří a unavení. Povedali mi, že kopec má stúpanie 2 a pol km a že sme za 10 minút vyšli do polovice, pritom mi dávali hodinu náskok, aby sme to stihli. Mne to ani nedochádzalo, len som chcela ísť ďalej. Tak som šla a zastavilo ma len zábradlie. Nevedela som, ani kde stojím, len som vnímala, že mi všetci uhybali z cesty... Keď som zdvihla hlavu, uvidela som pred sebou v blízkosti priam na dosah ruky sochu Panny Márie – Kráľovnej mieru. Nechápala som, ako som sa tam dostala a prečo som úplne vpredu. Myslela som si, že je tam len pár ľudí najviac 50, možno 100, lebo okolo bola tma a nebolo vidieť veľmi ďaleko. Ale bola som prekvapená z množstva ľudí, kľaciacich okolo sochy. Nechápala som, prečo ma len tak pustili až k ohrade, no bolo mi jasné, že sa stal ďalší zázrak. Tak som si kľakla a čakala na príchod z Neba.

Bolo asi 10 hodín. Spievali sme a modlili sme sa, podávali sme si vodu, až kým vizionár, ktorý tam

bol s nami, nestíchol uprostred desiatku... Zavládlo úplné, upokojujúce ticho, neviem, či som počula všadeprítomné cikády, tuším aj tie stíchli. Ľudia zahľadení na sochu Nebeskej Matky v pokornom tichu, ktoré som vnímala ako zvláštne napätie, ako keby bolo niečo veľmi silné, vznešené a upokojujúce v našej blízkosti, tú silu som cítila ako triašku vo svojom vnútri. Chcela som sa modliť, no myšlienky boli roztrúsené a nejasné. Pochopila som, že nemusím hovoriť nič, lebo tá, ktorej som to chcela povedať, vedela úplne všetko, čo chcem, aj na čo myslím a tak moje vnútro stíchlo v posvätnom tichu a očakávaní. Ľudia naokolo kľáčali so zopätými rukami. Niektorí plakali, iní sa usmievali alebo ustrnuli v tichu a v modlitbách. Asi po piatich minútach prehovoril vizionár v chorvátčine a v angličtine a odovzdal nám posolstvo, ktoré som si sčasti preložila asi takto: „Panna Mária hovorila v aramejčine, v svojom rodnom jazyku: „Drahé moje deti, som veľmi šťastná že ste prišli. Ďakujem vám. Viem o vašich potrebách a bolestiach, odovzdávajte ich môjmu synovi Ježišovi, On je pánom pokoja. Drahé deti, modlite sa za pokoj, za mier vo svete. Dávam vám svoje materinské požehnanie. Ostávajte v pokoji...“, presné znenie posolstva je na stránke farnosti Medžugoria, ľahko ich nájdete na webe. Dôležité je, že nás Matka uistila, že Boh sa o nás zaujíma, stará sa o nás v našich potrebách a starostiach, je s nami a nikdy nás neopustí. Tieto uistenia priamo z úst našej Nebeskej Matky boli a sú prepotrebné pre každého z nás, čo sme tam boli, aj pre vás, ktorí čítate tieto riadky. Bolo 4. augusta, no my sme ešte

nevedeli, že sa zjavila aj 2. augusta Mirjane Dragičević-Soldo a odovzdala jej toto veľmi aktuálne posolstvo: „Drahé deti, dôvodom, že som s vami, mojím poslaním je pomôcť vám, aby zvíťazilo Dobro, aj keď sa vám to zdá teraz nemožné. Viem, že mnohým veciam nerozumiete, ako som ani ja všetkému nerozumela, všetkému tomu, čo mi môj Syn vysvetľoval, kým pri mne rástol, ale verila som mu a nasledovala som ho. O to prosím aj vás, aby ste mi verili a nasledovali ma. Ale deti moje, nasledovať ma znamená milovať môjho Syna nadovšetko, milovať ho v každom človeku bez rozdielu. Aby ste to mohli, znovu vás pozývam k odriekaniu, modlitbe a pôstu. Pozývam vás, aby Eucharistia bola životom vašej duše. Pozývam vás, aby ste boli mojimi apoštolmi svetla, ktorí

budú svetom šíriť lásku a milosrdenstvo. Deti moje, váš život je len okamihom k večnému životu. A keď prídete pred môjho Syna, On vo vašich srdciach uvidí, koľko ste mali lásky. Aby ste správnym spôsobom šíрили lásku, prosím svojho Syna, aby vám skrze lásku udelil spoločenstvo skrze neho, jednotu medzi vami, jednotu medzi vami a vašimi pastiermi. Môj Syn sa vám skrze nich vždy nanovo daruje a obnovuje vašu dušu. Nezabudnite na to. Ďakujem vám!“

Medzi týmito dvoma zjaveniami sme dostali aj krásny darček od Panny Márie. 3. augusta sme boli pri vodopádoch Kravice. Okolo poludnia sa na jasnej modrej oblohe vytvorila krásna dúha okolo slnka, je to vzácny úkaz a keďže náhody neexistujú a všetko, čomu nerozumíme, je Božím riadením,

všetci sme to prijali ako ďalší zážrak. Nebol jediný, lebo cestou od vodopádov, ktorá je dláždená neokresanými nerovnými kameňmi strmo hore, sa spoza nás objavilo auto, aj keď chodník bol pre peších turistov. Vodič vedľa mňa zastavil a vyviezol ma aj kamarátku až hore k autobusu. Bolo to fakt zvláštne, lebo cestou ani raz neprehovoril, hoci bol mladý a dnes už veľa mladých vie aspoň trochu po anglicky, zrejme patril k organizátorom. Chceli sme nadviazať rozhovor a poďakovať mu, na čo on len kývol hlavou a rýchlo niekam odišiel. Aj tak som mu bola veľmi vďačná, keďže mi nefunguje ľavá špička a zapierať sa do kopca bolo fakt namáhavé.

V deň ukončenia festivalu bolo veľmi krásne. Zostali sme s dievčatami v kostole. Mali sme veľkú

milosť, lebo sme boli svedkami spočinutia troch ľudí v Duchu Svätom. Stalo sa to iba v kostole počas adorácie, hoci na hlavnom námestí s tisíckami ľudí nemal tú milosť nik podľa toho, čo nám bolo povedané pútnikmi, ktorí boli von pred oltárom. Jedna pani, ktorá spočinula v stave blaženosti, sa po dlhšom čase osobne objatím poďa-

kovala všetkým, ktorí jej pomáhali vstať, hoci ešte úplne nevnímala. Aj tak presne vedela, ktorí ľudia jej pomáhali. Bolo to nielen zvláštne, ale bol to ďalší zázrak. Za túto púť a všetky malé aj veľké zázraky Bohu veľmi ďakujem.

V posledný deň sme boli na Markarskej riviére. Boh nám doprial nádherný deň, takže sa mi splnil

sen aj o kúpaní v mori. Jediné, čo môžem dodať je, aby každý, kto pocíti volanie Božej Matky, alebo komu sa naskytne príležitosť, nech navštívi Medžugorie - maják nádeje pre tento svet. Určite pocíti Božiu prítomnosť a silu Jeho milosrdenstva a lásky Panny Márie k nám - svojim milovaným deťom.

Lucia Galdunová

Zelený pamätník v Širokom

25. októbra 2014 som sa na pozvanie duchovného otca a pána starostu zo Širokého zúčastnil dokončenia a požehnanie Zeleného pamätníka.

Toto sprítomnenie histórie sa začalo v kostole sv. Mikuláša ďakovnou sv. omšou, ktorú celebraval duchovný otec Ján Biroš, rodák z Vítaza. Koncelebrovali dp. Martin Štofko, pôvodom zo Širokého a Vítaza a miestny pán farár Miroslav Kyšela. Po sv. omši sa skoro celé spoločenstvo presunulo na cintorín k zelenému pamätníku. Tam všetkých zúčastnených privítala pani Hajdučinová.

Vážení prítomní!

Obyčajne sa tu zídeme vtedy, keď vypravádzame do večnosti svojich príbuzných, známych, priateľov. Dnes je to trochu iné. Chceme sprítomniť kúsok našej histórie. Všetkých vás srdečne vítam.

Osobitne vítam delegáciu z partnerskej obce Stará Bystrica na čele so starostom obce Jánom Podmanickým, poslancom NR SR. Ďalej vítam delegáciu z partnerskej Gminy Břyska s wujtom Rafalom Papciakom z Poľskej republiky. Vítam príbuzných našich významných osobností i vás všetkých - domácich i návštevníkov z blízkeho i vzdialenejšieho okolia.

Kto si neváží svoju minulosť, nezaslúži si svoju budúcnosť. Naša súčasnosť nadväzuje na históriu, na tých, ktorí tu žili a tvorili pred nami, odovzdali nám dielo, ktoré aj oni vytvorili tým, že pokračovali v práci svojich predkov. Zelený pamätník, ktorý o chvíľu dokončíme a požehnáme, je takým pomyselným oknom do minulosti našej obce, živou - zelenou spomienkou na tých, ktorí našu obec milovali, pre ňu žili a pracovali, ale nie sú pochovaní na našom cintoríne. Ktoré osobnosti vytvárali našu históriu?

Ladislav Širokay - pomocný eger-ský biskup; **Jozef Čársky** - biskup a farár v Širokom; **Andrej Zábredský** - spisovateľ; **Peter Adamčák** - farár v Širokom; **Štefan Štofko** - padlý vojak v 2. svetovej vojne; **Michal Čech** - padlý vojak v 2. svetovej vojne; **Jozef Smolko** - padlý vojak v 2. svetovej vojne; **Ladislav Pacovský** - učiteľ v Širokom; **Trudy Ceck - Tuhy** - dcéra našich vysťahovalcov, zakladateľka a predsedníčka Slovenského spolku dedičstva v Severnej Pensylvánii, donátorka našej ZUŠ; **Ladislav Katriňák** - úspešný motokrosový pretekár; **Alžbeta Kochanská** - učiteľka v Širokom; **Štefan Uličný** - tajomník MNV, jeden z prvých podnikateľov v obci.

Nie sú to jediní ľudia, ktorí sa

zaslúžili o rozvoj Širokého, o rozširovanie jeho dobrého mena. Tí ďalší sú však pochovaní na našom cintoríne a ak im chcete prejaviť úctu a pomodliť sa za nich, môžete navštíviť ich hrob osobne.

Ideu Zeleného pamätníka pri-niesol zo svojej cesty do Írska starosta obce pán Stanislav Bartoš. Súčasťou ukončenia výstavby Zeleného pamätníka je aj uloženie schránky pre budúce generácie, v ktorej sa nachádzajú dokumenty zo súčasného života obce spolu so sprievodným listom. Odkaz pre-čítala Anna Bartková, zástupkyňa starostu obce. Schránku s odkazom pre budúce generácie uložili ako poslednú dlaždicu zeleného pamätníka. Po uložení schránky pamätník požehnal duchovný otec Miroslav Kyšela.

Pri tejto príležitosti som troch vzácných hostí poprosil o krátky rozhovor. Ako prvého som oslovil Jaroslava Katriňáka, motokrosového pretekára.

Na začiatok sa nám predstavte.

Volám sa Jaroslav Katriňák, som synom tunajšieho rodáka Ladislava Katriňáka zo Širokého. Chodil som tu ako chlapec veľmi často na návštevy, takže to tu veľmi dobre poznám, dokonca som tuná aj pretekal na motokrose na trati. Môj otec

sa tu narodil, vyrastal tu, potom sa dal na motokros, bol asi sedemkrát majstrom Slovenska. Dobré umiestnenia mal aj v Československu. Tie gény boli asi aj vo mne. Začal som aj ja pretekať a tie ciele som ešte zvýšil. Som rád, keď som dnes videl, čo tu je. Aj v kostole spomínal pán farár, že je to tiež z takých vecí, aby si mladí ľudia uvedomili, že treba mať nejaký cieľ, treba za niečo bojovať, atď. Bolo tam pekne povedané, že ten pamätník je aj preto, aby nám pomohol Pán Boh zase vychovať takýchto nových ľudí, čo urobia niečo pre Široké. V tom som si v duchu spomenul, že môj otec ma vychoval a poslal to zase o tú jednu generáciu ďalej. Možno to bude tak, že zase vychováme niekoho iného, alebo nám to pomôže posunúť sa zase ďalej.

Kde teraz žijete a pôsobíte?

Teraz bývam v Martine, respektíve v Žabokrekoch pri Martine, je to

dedinka s 1200 obyvateľmi. Mám dve deti, dcéru aj syna.

Takže máte aj pokračovateľa.

Nakoľko som v živote videl, že motoristický šport je veľmi ťažký a nebezpečný, už tak veľmi ho k tomu nevediem. Keď sa sám rozhodne, tak mu nebudem brániť, má aj motorku. Ale popravde, radšej by som ho videl v nejakom inom športe, alebo v niečom inom. Motorizmus je veľmi nebezpečný, ale zase aj veľmi krásny.

Povedal by som, že dnešná doba je dosť chudobná na pozitívne vzory, na takých lídrov. Myslím si, že toto je veľmi dobrá myšlienka. Práve mladých je potrebné takto pozitívne motivovať a zároveň, aby sa nezabudlo na staré vzory, na osobnosti, ktoré už nie sú medzi nami.

Áno, súhlasím, je to krásna myšlienka, treba to stále pripomínať. Keď je človek, vtedy to funguje

akosi samo. Ale neskoršie môže na to verejnosť rýchlo zabudnúť. Je dobré to mladým pripomínať, aby aj oni mohli vidieť, že také niečo sa dá v živote dosiahnuť, že človek aj po smrti môže stále niečo znamenať pre okolie a môže prinášať pre niekoho nejaký cieľ.

Druhým osloveným bol rodák zo Širokého, ktorého koničkom sa stala história jeho rodnej obce.

Ako sa voláte, aké bolo vaše povolanie a čo vás spája s obcou Široké?

Volám sa Neupaver František, teraz bývam v Martine. Môj otec pochádzal zo Širokého a bol obuvník. Ja som bol konštruktér, projektant. Robil som napríklad lesný traktor LKT. Mal som na starosti desať až pätnásť ľudí, neskoršie už vo vedúcej funkcii konštruktéra. Taktiež je vám možno známy stroj pod názvom Poklajn rýpadlo. Pre dokumentáciu k tomuto stroju

som bol vo Francúzsku, na základe ktorej sme vyvinuli nový stroj, ktorý sa prispôbil našim pomerom, normám a materiálom.

To, čo hovoríte, je veľmi zaujímavé. Teraz takéto funkcie veľmi chýbajú v našom priemysle. Môdne je byť iba obchodníkom.

Teraz mladí robia všetko iba na počítačoch, my sme museli všetko rýsovať a kresliť.

Podme opäť k tomuto pamätníku, ktorý bol teraz pred chvíľou odhalený. Je to dobrá myšlienka?

Je to krásna myšlienka. My tu v Širokom máme vždy niečo ako prví. Navrhol som mapu chotárnych názvov.

Takže teraz robíte aj do histórie.

Áno, pravdaže. Napríklad bol som to ja, ktorý som v roku 1995 navrhol, aby sa začali oslavovať narodeniny obce každých päť rokov. A odvtedy sa to deje každých päť rokov. Na budúci rok bude ďalšia oslava. Spracoval som časť histórie obce. Vždy ma pán starosta osloví, aby som niečo urobil. Jedna vec bola história Širokého a druhou vlastné iniciatívy, medziiným už spomínaná mapa chotárnych názvov. Na mieste, kde sa dnes usporadúva moto-kros, som od malička pásol kravy, celý ten kraj som mal ako na dlani. A ja som sa do tohto nášho kraja jednoducho zamiloval tak, že som si urobil jeho plastickú podobu a odovzdal som ju pánovi starostovi. Po nociach som vyrezával vrstovníce, vkladal na seba a potom som to vymodeloval. Nazval som si ju pre seba „na druhý deň po stvorení sveta“. Je vo sviežej zelenej farbe aj s potôčikmi.

A ako sa konštruktér dostal k histórii?

Bolo to vo mne už od malička, vždy som sa o históriu zaujímal. Asi

sa s tým človek musí narodiť. Takže tento zelený pamätník je dobrý odkaz pre budúce generácie.

Tento pamätník je úžasná vec, je to prvá lastovička. Verím, že aj iné obce si budú z nej brať vzor.

Tretím osloveným bol pán Ján Podmanický starosta z obce Stará Bystrica a poslanec Národnej rady SR.

Povedzte nám niečo o vašej obci a čo vás spája s obcou Široké.

Naša obec má s obcou Široké družobné vzťahy možno viac ako desať rokov. Začali sme spolupracovať cez projekty miestnej televízie, pretože tak Stará Bystrica, ako aj Široké mali zriadené MNDS systémy, ktoré umožňujú vysielat občanom bezkáblovým spôsobom televíziu. Keď sme začínali pred desiatimi rokmi, bola to novinka, ktorá veľmi efektívne a za málo peňazí umožnila ľuďom sledovať viacere televízne kanály bez toho, aby museli mať satelity, čiže aj finančne to bolo veľmi dostupné. Tak sme sa spoznali s pánom starostom Bartošom a odvtedy sa pravidelne niekoľkokrát ročne navštevujeme ako aj naši občania. My sa sem chodievame inšpirovať novinkami a dobrými nápadmi, ktoré realizuje obec Široké a oni zase chodievajú k nám a tiež možno si odnesú nejaké nápady a zážitky z našej obce. Čiže pre mňa osobne je tento kraj Slovenska, v ktorom sa teraz nachádzame, naozaj čarokrásny. Žijú tu veľmi zaujímaví a dobrosrdeční ľudia. Veľmi rád sem chodievam, pretože sa tu vždy nabijem pozitívnu energiou.

Zastavme sa bližšie pri dnešnej udalosti, ktorá sa tu pred malou chvíľou odohrala. Myšlienku pripomenutia si osobností obce vnímam ako veľmi dobrú myšlienku.

Nepochybne je to veľmi zaujímavý nápad, ktorý bol navyše aj veľmi pekne stvárnený po stavebnej stránke. Pán starosta Bartoš musel ísť za týmto nápadom do Írska. My sme si pre tento nápad prišli do Širokého. Spolu so svojimi kolegami, ktorí tu dnes so mnou sú, sme sa rozprávali, že je to naozaj veľmi pekná, veľmi hlboká myšlienka, ktorú by sme mohli zrealizovať aj v našej obci. A práve pripomínanie si ľudí, ktorí sa v minulosti zaslúžili o rozvoj spoločnosti, o rozvoj tej-ktorej obce je veľmi dôležité. Práve pripomenka významných ľudí v histórii, ktorí sa usilovali, tak povediac vyorať hlbokú brázdú, je veľmi dôležité aj pre našu budúcnosť. Netreba zabúdať na ľudí, ktorí obetovali a prežili svoje životy v prospech iných. To bohatstvo, ktoré dostali od Boha, dokázali odovzdať celému spoločenstvu. Vďaka našim predkom, ktorí takýmto spôsobom ťahali spoločnosť dopredu, sa aj my máme v mnohých smeroch oveľa lepšie, než sa mali oni. Čiže pripomínanie si takých ľudí nás určítym spôsobom zušľachtuje. Zároveň je to pre nás aj určitá inšpirácia a vzor, aby sme aj my priniesli niečo nielen samy sebe a svojim rodinám, ale aj svojmu spoločenstvu, v ktorom žijeme. Aby sme aj my tú káru potiahli kúsok ďalej a zas niečo pozitívne priniesli pre našich potomkov.

Čo dodať na záver? V dnešnej dobe je veľmi veľký tlak na „odkoreňovanie“ generácií. Zoberme si však príklad zo susednej obce Široké, ktorá urobila prvý krok k pripomenutiu si významných osobností ako vzor pre dnešnú mladú generáciu, pre budúcich lídrov našich spoločenstiev.

pripravili: M. Magda

a Bc. M. Gondová

NÁZORY a SVEDECTVÁ

„Bože, odpusť mne hriešnemu“

Každý človek je kormidelníkom na svojej lodi. Sám si musí uvedomiť, že ak vychýli kormidlo svojho života, tak sa odkláňa od cesty večného života. Ak sa neodkloní z cesty života, z tej, kde mu Boh ukazuje smer, kde človek je strojom nielen svojho šťastia, ale šťastia celej rodiny, stáva sa hrdinom. Snaží sa pevne držať kormidlo, aby jeho život mal zmysel a cesta viedla do večnej radosti.

Každodenný život robí človeka slabým. Svojimi starosťami či radosťami môže do pozadia zatlačiť cieľ, pre ktorý žije a na ktorý nás Boh stvoril na tento svet. Náruživosti tela sa snažia pohltiť človeka a svet výsmechov a úšľabkov útočí na objekt, ktorý Boh stvoril na svoj obraz. Človek s vierou v srdci sa stáva výsmechom doby a život žitý v zhýralstve sa stáva celebritou. Pôžitkárske lákadlá sveta sľubujú pohodlný život. Lenže pudy tela, to je len klam, ktorý rýchlo pomíne. Iba podliak a človek bez charakteru zradí svoj povinný cieľ života, lebo hrdinovi sú problémy a ťažkosti vítanou príležitosťou k šľachetným skutkom.

Život sme nedostali na to, aby sme ho zneužívali a premárnil. Treba ho správne a osožne užiť, lebo aj v tom sme deťmi a obrazom Božím. Diabol sa nevzdáva, ale bojuje s človekom prostriedkami jemu vlastnými na dosiahnutie svojho cieľa.

Za čias socializmu bola viera popieraná a bránená. No aj na-

priek tomu sa ľudia vedeli zomknúť a nedať sa zlákať pôžitkami tejto doby. Čím viac od Boha odhovárali, tým viac ľudí chodilo do kostola. Diabol zlyhal a jeho plán nebol dobrý, aj keď zlákal mnoho ľudí na svoju stranu. Lenže prišla doba akejsi slobody a ľudia sa o večný život prestali zaujímať. Nevera, sex, nenávisť, závišť, to je len časť toho, čo sa medzi ľuďmi praktizuje a povyšuje nad mravný zmysel života. Akási sila vedie ľudí k zlej náklonnosti k Bohu a vytvárania prostredia, že nám Boha netreba, že bez neho si vieme zariadiť život. Bez Boha sa síce žiť dá, ale bez Boha sa dobre žiť určite nedá.

Ústav pre pľúcnu a respiračnú chorobu v Lefantovciach, farnosť Nitra. Ľudia z ústavu si dávajú vytvoriť sochu Panny Márie, ktorá je umiestnená pred vchodom do budovy, aby matku Božiu prosili o zmiernenie bolesti a aj o uzdravenie aj vyliečenie sa zo zákernej choroby. Túto sochu bol posvätiť aj nitriansky biskup.

Štyria mladí chlapci sa dohodli a naplánovali si zhanobenie sochy Matky Božej. Potúžením alkoholom a smiechom obnažili telá a predvádzali ich tancom okolo sochy Matky Božej, ktorú si veľmi ctili tí, ktorí boli zatvorení vo väzení ústavu zákernou chorobou. Ani upozornenia liečiacich sa pacientov mladíci nerespektovali a v besnení pokračovali ďalej.

Boha uráža mnoho ľudí denne, ale Pán sveta akoby mlčal. Ježiš zomrel za naše hriechy,

aby nás vykúpil. On nám dokáže odpustiť všetko. Lenže Matka Božia sa nemôže brániť, ona nemôže reagovať na to, čo ľudia proti nej robia a ako sa voči nej vyjadrujú. Za to treba nieť nielen časné, ale aj večné tresty.

Teraz však prichádza úder. Jej jednorodený Syn sa stavia na stranu svojej Matky a jej nevinnosť musí napomenúť. Roztopašnosťou sa mladí ľudia dostávajú do chorobných problémov. Jeden z mladíkov dostáva nevyliciteľnú kožnú chorobu. Nemôžu byť s ním v kontakte jeho rodičia, priatelia a ani príbuzní. Je izolovaný a telo je vystavené veľkému svrbeniu. Druhého z mladých chlapcov napáda exotická nevyliciteľná choroba. Telo je trápené vyrážkami, bolesťou a vredmi. Tretí z mládencov sa zbláznil a bol hospitalizovaný na psychiatrickej liečebni. Nepríčetnosť ovládala jeho telo a musí byť pod neustálym dozorom. Štvrtý sa spamätal a rýchlo bežal za kňazom, aby sa mohol vyspovedať a prijať trest za svoj ohavný čin. Tento stratený syn našiel smer cesty odpustenia. Konal rýchlo, aj keď spí sa mu veľmi ťažko, pretože žije v presvedčení, že aj na neho Boh nezabudol a môže ho kedykoľvek navštíviť.

Tento príbeh mi vyrozprával starší gréckokatolícky kňaz, ktorý lieči duše chorých v nemocnici. Oplýva humorom a tak ho v nemocničnom areáli majú radi nielen pacienti, ale aj lekári a personál. Ako je možné, že od Nitry pochádza kňaz východného dištriktu, pýtam sa ho. Viete, naša rodina pochádza z východného Slovenska. Ja som sa chcel stať kňazom a tak som sa rozho-

dol, že zachovám dedičstvo otcov a stanem sa gréckokatolíckym kňazom. Nikdy som sa neoženil a tak som dodržal regulu západnú, rímskokatolícku, celibát.

Správanie sa človeka je nevysspytateľné. Každá duša je náchylná na hriech. Je však zaujímavé, že takmer vždy sa prikláňa k zlu a na dobro akoby nebolo času. „Ideš do kostola“, pýtam sa otca rodiny? „Ja a do kostola? Čo si.“ Smutné vyjadrenie človeka, ktorý pochádza z kresťanskej rodiny. Ako keby veril v Boha bola hanba, ako za čias totality.

Istý muž prišiel do sakristie a povedal kňazovi: „Jedenásť rokov som už nebol na svätej spovedi, ale evanjelium o márnotratom synovi ma pohlo k tomu, že som sa prišiel vyspovedať.“ Pán Ježiš nám jasne ukazuje, aké veľké je jeho milosrdenstvo. Boh nechce smrť hriešnika, ale chce, aby sa spasil. Farizeji a zákonníci mu priviedli ženu hriešnicu, ktorú podľa Mojžišovho zákona bolo treba ukameňovať a položili mu otázku: „Čo povieš na to ty?“ Na ich zlomyseľnú otázku sa zohol a písal na zem. Podľa sv. Ambróza a Augustína i Hieronyma to bolo prorocké gesto. Proroci mali niekedy vo zvyku odpovedať gestom. Týmto gestom chcel Ježiš učeným židom oživiť pamäť slovami starodávneho proroka Jeremiáša (17,13), že „hriešnici budú zapísaní do prachu zeme a nie do knihy života“. Slová, „kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň...“, pokračoval vo svojom geste, že všetci sú hriešni po hebrejsky: „Kol rešaim.“ A oni po jednom zdupkali.

Človek sa poteší sám sebe, keď na začiatku nejakej práce si

povie: Ale čo sa mi môže stať? Aj keď sa mi tá práca nepodarí, skúsím to znovu až dovedy, kým nebude výsledok priaznivý. No na ceste do večnosti to nie je tak. Všetko je márne, ak dorazíme do poslednej stanice za bránu smrti. Odtiaľ žiadna náprava nie je možná, lebo z večnosti už niet návratu. I keď po smrti nie je možné dostať spiatočný lístok, predsa dovedy, kým žijeme, bije v našej hrudi srdce, vždy je možno zmeniť smer cesty. Každým ťažkým hriechom presadáme z vlaku nebeského do vlaku večného zatratenia a opačne, ale každým ozajstným pokáním, dobrou spovedou, alebo dokonalou ľútosťou môže hriešnik prestúpiť z vlaku uháňajúceho do večného zatratenia, do vlaku, ktorý smeruje do neba.

V živote ľudí zúri stále veľký boj o čistotu. Žiadna iná čnosť nie je predmetom takýchto útrpných útokov a nepriateľských náporov. Svet je nepriateľom každého mravného bohatierstva. Pohľad naň ruší človeka a v jeho chтивеj požívačnosti to okolie vníma ako neschopnosť. Ozýva sa smiech, posmech či úšľabok, ohováranie každého, kto sa nevytrča nad priemer. Očierňované je to, čo žiari a to, čo je vznešené sa hádže do blata.

Toto znetvorenie Kristovho učenia ohľadom pozemských činností a ich hodnoty sa začalo už pred mnohými storočiami. V „Kvetinách sv. Františka“ sa rozpráva o bratovi Leónovi, ktorý sa jedného dňa opýtal učeného brata Bonaventúru: „Je možné, aby jednoduchá ženička, ktorá je nazývaná práčkou, tá, ktorá nemá žiadneho vzdelania, dosta-

la sa vyššie v nebi ako ty, bratku Bonaventúra?“ Brat Bonaventúra odpovedal: „Prirodzene, to by sa mohlo skutočne stať.“ Nato brat León víťazne zvolal okolostojacim: „Neučená ženička predíde nášho učeného brata Bonaventúru!“ V skutočnosti nie je to také jednoduché, ako si to myslel brat León. Ak talenty, ktoré Pán dal tejto ženičke, stačili len na to, aby bola dobrá práčka, vtedy by jej zjavne bolo stačilo plniť si túto skromnú úlohu, aby sa mohla zapáčiť Bohu.

Dbá dnes človek na to, ako dopadne jeho duša? Prosí Boha o odpustenie ťažkých hriechov? Doba konzumného života to umožňuje, ale konzumenta to akosi nezaujíma. Jedz a pi, hodu a o to, čo bude, sa veľmi nestaraj. Veď žiješ len raz. Lenže zomrieme tiež iba raz. A aký bude výsledok životnej púte, to záleží iba od každého z nás.

Neberme meno Božie nadarmo. Nehrešme Boha! Nekárajme svätých! Neurážajme Božiu Matku, aby sme raz za to nemuseli znášať tvrdý večný trest.

Svätý Alfonz raz povedal, že „zo sto duší, ktoré sa dostanú do pekla, deväťdesiatdeväť ich tam pre hriechy nemravnosti príde, lebo sa človek príliš stará o to hlúpe telo! To, čo nevidia ľudia, to vidí oko Božie, pred ktorým sa nemôžeme nikde skrýť“.

Kráľ našej duše hovorí: „Kto hreší, je otrokom hriechu!“ A kto nás vábi na hriech? Kto nás vháňa do otroctva hriechu? Telo so svojimi hriešnymi žiadosťami. Koho máme urobiť vodcom nášho života? Zbabelé telo a či večnú dušu?

Ján Jenča

Svätý Martin z Tours (316? - 397)

Svätý biskup Martin Tourský patrí k svätcom, ku ktorým sa úcta a ich pamiatka v Cirkvi veľmi rozšírila. V Európe je mu zasvätených a nesie jeho meno niekoľko tisíc kostolov a kláštorov, viaceré mestá, hrady, ostrovy a iné lokality. S jeho sviatkom sú spojené niektoré ľudové tradície a pranostiky (nové víno, prvý sneh a iné). Napriek tomu, že sv. Martin Tourský žil v dávnom 4. storočí, vieme o jeho živote pomerne veľa. Zaslúžil sa o to predovšetkým jeho žiak Sulpicius Severus, ktorý napísal obširný životopis sv. Martina. Sulpiciove údaje možno kriticky porovnávať s údajmi sv. Paulína z Noly a iných jeho súčasníkov, ktorí po sebe zanechali cenné písomné svedectvá.

Svätý Martin Tourský bol synom vyššieho rímskeho dôstojníka a narodil sa v r. 316 alebo 317 v rímskom posádkovom meste Sabaria v Panónii, dnešné Szombathely v Maďarsku. Kým bol ešte dieťaťom, jeho otca preložili do Pávie v severnej Itálii. Tam Martin získal dobré základné vzdelanie. Na vyššie štúdiá sa nedostal, lebo ho otec prinútil už v pätnástich rokoch, dva roky prv, ako bolo zvykom, aby sa stal vojakom.

V Pávii sa Martin zoznámil s kresťanstvom a dal sa zapísať medzi katechumenov. Jeho rodičia boli pohania a najmä otec sa pridŕžal starej pohanskej tradície, spojenej s kultom cisára.

Mladého vojaka Martina preložili do mesta Amiens v severnej Galii, terajšom Francúzsku. Tam sa mu prihodila známa epizóda, ktorú s obľubou zobrazovali maliari a ktorá je pre tohto svätca charakteristická.

Počas jednej zimnej noci sa Martin prechádzal mestom. Mal úlohu kontrolovať vojenské hliadky. Odrazu zazrel na ulici polonahého žobráka, ktorý pýtal almužnu. Martin nemal pri sebe peniaze, ale chcel úbožiaka ochrániť aspoň pred zimou. Preto mečom rozrezal svoj vojenský plášť a polovicu daroval žobrákovi. Nasledujúcu noc sa mu vo sne zjavil Kristus, prikrytý polovicou jeho plášťa.

V tom čase bol Martin ešte katechumenom. Krst prijal na Veľkú noc v roku 339, keď mal 22 alebo 23 rokov. Po prijatí krstu sa chcel Martin zasvätiť Božej službe. Ale ako člen cisárskej gardy nemohol tak ľahko opustiť vojsko. Preto ostal v armáde ešte asi 15 rokov a dosiahol dôstojnícku hodnosť. Bol kamarátsky a veselý, ale vždy v hraniciach kresťanského poriadku. Ako dôstojník mal sluhu. Ale zachádzal s ním po bratsky: jedol s ním pri jednom stole a keď bol sluha ustáť, on sám mu slúžil.

V marci 354 sa Martin zúčastnil na vojenskej výprave proti germánskym Alemanom. Pred začatím bojov vojaci dostávali osobitné peniaze, nazývané „donativum“. Ale Martin túto prémie neprijal a oznámil svojmu veliteľovi, že chce z vojska odísť. Veliteľ sa rozčúľil a obvinil svojho podriadeného zo zbabelosti. Ten však, aby dokázal, že ho pri rozhodovaní nevedie zbabelosť, sa ponúkol, že pôjde oproti nepriateľovi pred ostatným vojskom, ozbrojený iba krížom. Tak sa aj stalo. K boju potom vôbec nedošlo, objavilo sa germánske posolstvo, ktoré žiadalo mier. Kresťania v tom videli zázrak a Martina

už bez ťažkostí prepustili z vojska.

Bývalý dôstojník sa vybral do Poitiers v západnej Galii. Tam bol biskupom sv. Hilár, o ktorom Martin pravdepodobne počul už predtým. Horlivý biskup prijal Martina veľmi priateľsky a chcel ho vysvätiť za diakona. Ten však odmietol. Okrem skromnosti ho k tomu mohla viesť skutočnosť, že kňazi a veriaci neradi videli bývalých vojakov v duchovnej službe a neskoršie cirkevné predpisy priamo zakazovali udeliť bývalým príslušníkom armády vyššie svätenia. Hilár teda ustanovil Martina za exorcistu, čo bol nižší stupeň duchovnej služby. Pritom ho mohol hlbšie zasväcovať do cirkevnej služby a do cirkevnej vedy. Jednej noci mal Martin zvláštny sen, v ktorom videl Boží pokyn, aby získal pre kresťanstvo svojich vekom pokročilých rodičov, ktorí žili v Panónii. Odobral sa od biskupa Hilára s príslubom, že sa vráti. Po dobrodružnej ceste našiel rodičov, ale podarilo sa mu získať pre Krista iba matku. Istý čas ostal v Panónii, kde sa viackrát dostal do sporu so stúpenkami Arioovej bludárskej náuky. Keďže ich chránil sám cisár Konštancius, trúfali si Martina urážať, ba aj verejne trestať za obranu katolíckej viery. Prenasledovaný vyznávač odišiel do Milána, kde sa dozvedel, že biskup Hilár z Poitiers je vo vyhnanstve v ďalekej Frýgii. Ostal teda v Miláne, kde žil na okraji mesta ako pustovník. Ale ariánsky biskup Auxentius ho vyhnal. Martin sa utiahol do Ligúrie, kde žil s istým priateľom kňazom na ostrove Gallinaria ako pustovník.

Na začiatku roku 360 sa Martin dozvedel, že biskup Hilár sa

vracia z vyhnanstva. Ponáhlal sa mu oproti do Ríma, ale tam ho už nestretol. Našiel ho až v Poitiers. Biskup Martina s radosťou privítal, vysvätil ho za diakona a neskôr pravdepodobne za kňaza. Martin však neostal v meste, ale s Hilárovým súhlasom žil mimo mesta ako pustovník a zároveň ohlasoval evanjelium vidiečanom. Čoskoro sa k nemu pripojili viacerí spoločníci. Vznikol tak kláštor Ligugé, najstarší známy v západnej Európe.

V tom čase začali Martinovo účinkovanie sprevádzať zázraky a jeho povest' divotvorcu sa rýchle rozšírila. Keď v r. 371 zomrel biskup Libor v meste Tours, na sever od Poitiers, miestni duchovní a veriaci chceli mať za biskupa Martina. Keďže predpokladali, že sa bude brániť, pozvali ho pod zámienkou, aby prišiel k istej ťažko chorej žene. A keď sa Martin spolu s manželom údajne chorej ženy blížili k mestu Tours, tam ich už čakali tourskí veriaci, chytili Martina a víťazoslávne ho priviedli do mesta. Tam ho manifestačne zvolili za biskupa. Martin sa podrobil ich vôli a pravdepodobne 4. júla 371 bol vysvätený za biskupa. Zvláštnosťou Martinovho biskupského pôsobenia bolo, že okrem vykonávania pastierskych povinností v miestnej cirkvi bol misionárom medzi vidieckym obyvateľstvom na širokom okolí. V tom čase totiž biskupská pastorácia ešte nezachytávala celé územie, ale sústreďovala sa na mestá. Vidiečania, najmä poľnohospodárski nevoľníci, ostávali opustení. Martin poznal ich neutešenú situáciu pri desaťročnom pôsobení v Ligugé, preto sa im usiloval pomôcť. Okrem toho, že sa sám vydával na misijné cesty, utvoril v Marmoutier, nedaľeko Tours, stredisko na výchovu

Reliéf sv. Martina ako patrocínium filiálneho kostola v Bertotovciach. Snímka: M. Magda

duchovenstva, kde sa klerici okrem iného pripravovali aj na pôsobenie medzi vidiečanmi. Duchovní v Marmoutier žili takmer kláštorným životom. Všetko imanie mali spoločné. Spoločne sa modlili, spoločne i jedli. Ich jedlo bolo jednoduché, chudobné, podobne i šaty. Mladí klerici venovali veľa času opisovaniu Svätého písma a diel starých kresťanských spisovateľov. Takto sa nielen šírila cenná kresťanská literatúra, ale mladí duchovní získavali vedomosti, potrebné pre úspešné účinkovanie. Podľa Sulpi-

cia Severa, žiaka a prvého životopiscu sv. Martina, Marmoutier sa stalo školou askézy, ale súčasne aj semeniskom mníchov a biskupov. Z Tours a prostredníctvom Marmoutier Martin vyvíjal apoštolskú činnosť, ktorá zasahovala veľkú časť Galie. Pritom uvádzal do života niektoré novoty, ktoré mali veľký význam pre ďalší rozvoj Cirkvi a pre jej pastoráciu. Jednou takou významnou novotou bolo zakladanie vidieckych farností. S ňou súvisela aj ďalšia, a to pastoračná vizitácia diecézy, ktorá sa rozprestierala na

Nedeľná polievka

V kuchyni
nedeľná polievka rozvoniava,
mamka je krásne usmievavá.
Kvapky dažďa
po okne stekajú,
kam sa tí ľudia tak ponáhľajú?

Zvony zvonja vyzvávajú,
to nás do chrámu zvolávajú.
Podme prežiť deň sviatočný
s Ježišom,
stretnúť sa s ním pod krížom.

Je nedeľa,
sviatočný deň,
svätú omšu
s Tebou, Pane, prežiť chcem.

Preto do chrámu zavítajme
a pozorne počúvajme,
slová kňaza,
ktorými sa nám prihovára,
veď toľko krásnych slov
o Tebe počujeme,
za to Ti, Pane,
ďakujeme.

Tá jedna hodina
rýchlo uplynie,
v našich srdciach slovo Božie
nech čo najdlhšie zostane.

V mene Božom
domov sa vrátíme
a pri sviatočne prestretom stole,
dosť času máme
a tak si nedeľnú polievku
vychutnáme.

Marta Pacovská, Široké

väčšom území. Martin navštívil každý rok všetky farnosti biskupstva. Cestoval na somárikovi, loďkou alebo jednoducho peši. Vo farnostiach býval a spával v sakristii pri kostole. Vždy ho sprevádzali niekoľkí mnísi a klerici. Počas svojich ciest Martin zakladal, kde sa dalo, malé vidiecke kláštory, ktoré sa stali ohniskami kresťanského života na vidieku. Tento druh malých asketických komunít sa potom rozšíril a vo veľkej miere sa zaslúžil o pokresťančenie galského vidieka vo 4. a v 5. storočí. Životopisci spomínajú početné zázraky, ktorými Boh oslavoval svojho služobníka. Martin však nechcel mimoriadnymi skutkami budiť pozornosť. Boli to úkony silnej viery alebo ešte viac prejavy zanietenej lásky, ktorou sa biskup Martin usiloval pomôcť ľuďom postihnutým nešťastím alebo nespravodlivosťou. Uzdravoval posadnutých zlým duchom, malomocných a iných chorých, dokonca kriesil i mŕtvych. Ľudia osobitne obdivovali jeho odvážnosť, s ktorou sa vedel postaviť priamo zoči-voči nebezpečným nepriateľom, a tí mu nemohli ublížiť. Viackrát sa smelo predstavil aj tvrdým mocipánom a dosiahol u nich oslobodenie ľudí, ktorí boli nespravodlivo väznení, prípadne odsúdení na smrť. Tak sa v záujme spravodlivosti a kresťanskej ľudskosti odvážil ísť až k cisárom Valentiniánovi a Maximovi. Hlboký cit spravodlivosti a kresťanskej lásky viedol biskupa Martina dokonca tak ďaleko, že sa zastával španielskeho askétu Prisciliána, ktorého synoda v Bordeaux vr. 384 odsúdila ako bludára. Na naliehanie španielskeho biskupa Ithacia dal cisár Prisciliána popraviť a vydal drastické nariadenia proti jeho prívržencom. Martin veľmi ľu-

toval, že sa cirkevné otázky dostali pred štátny súd a pokladal postup biskupa Ithacia za nekresťanský. Dvakrát navštívil cisára Maxima v Trevíre, aby zachránil tých, čo boli odsúdení na smrť. Cisár napokon Martinovi vyhovel s podmienkou, že uzavrie cirkevné spoločenstvo s Ithaciom. Biskup Martin, hoci pokladal Ithaciovo počínanie za odsúdeniahodné a vo všeobecnosti namierené proti asketickým mníchom, urobil cisárovi po vôli a tak zabránil veľkej masacre v Španielsku.

Biskup Martin Tourský sa dožil vyše 80 rokov. Zomrel 8. novembra 397 pri pastoračnej návšteve vo vidieckej farnosti Candes. Jeho telo previezli po rieke Loire do Tours, kde ho pochovali 11. novembra za účasti veľkého množstva ľudí. Na čele pohrebného sprievodu kráčalo dvetisíc mníchov a Bohu zasvätených panien. Pochovali ho na predmestskom cintoríne v jednoduchom hrobe medzi veriacimi, ako si to sám želal. Čoskoro však vznikla nad jeho hrobom jemu zasvätená bazilika.

Sv. Martin Tourský patrí medzi prvých vyznávačov, teda nie mučeníkov, ktorým Cirkev priznala titul svätosti a liturgickú úctu. A táto úcta sa mimoriadne rozšírila. Vo Francúzsku vzniklo vyše 3600 kostolov a kláštorov zasvätených sv. Martinovi. Pomerne veľkú úctu preukazovali tomuto svätcovi tiež v Taliansku, Nemecku, Rakúsku a osobitne v Uhorsku, kde kedysi stála jeho kolíska. Mnoho kostolov a farností je zasvätených sv. Martinovi aj na Slovensku. Najvýznamnejšie medzi nimi sú Dóm sv. Martina v Bratislave a Katedrála sv. Martina v Spišskej Kapitule.

Rajmund Ondruš: *Blízky Bohu a ľuďom*

Dušičkový čas v Cerovej

Ako prežívajú sestry v Cerovej dušičkový čas?

Pokoj a dobro!

U nás je teraz zvláštne počasie. Vietor od nedele poobedia nie že fúka, ale je neskutočne silný. U nás by sme povedali, že sa niekto... . Až dnes sa troška oteplilo, ale vietor fúka neskutočne.

U nás je dušičkový čas o modlitbe. O 13:30 h idú auta so staršími sestričkami na cintorín a bude tak do konca dušičkovej oktávy 9. 11. 2014. Mladšie sestry majú rady večerný čas, lenže teraz málo svetia sviečky, lebo vietor ich hneď zhasne. Tak krásne horeli sviečky napoludnie do 15:00 v nedeľu a potom došiel ten vietor. Vence sú rozhádzané po celom cintoríne a až v sobotu si prídu ľudia hľadať tie svoje. No ale v našom dome vládne posvätné ticho, každý je "dobručký", veď zbierame odpustky pre svojich zosnulých. Tak je to u nás teraz, v tento októvový dušičkový čas. Pán nech Vás žehná. Zbohom.

sr. Školastika

Prorocstvo o svete...

Večer, dvadsiateho siedmeho dňa mesiaca októbra mi zaznelo Pánovo slovo, slovo pravdivé.

Slovo, ktoré hrôzou znie, obopína strachom, ale slovo, ako predzvest nádeje...

Tej nádeje, že Boh je mocný a je väčší, ako naše predstavy; je mocnejší, ako naše svety!

Lebo Boh je svätý!

Toto o svete vraví Pán:

„Umrel váš svet, márna sláva – tá sa mu už dávno odobrala a inému sa dáva...

A dnes len s napudrovanou mŕtvolou máte dočinenia, ktorá iba tým vyzerá, ako živá...

Sebou sám sa zasamovraždil. Dodýchala civilizácia západu... S jej dychom zapadol aj jej duch...

A ... – začína páchnuť...

Smrťou západ smrdí..!

Z prevelkej pýchy a lásky k sebe samému – – narcis svetový – („nechže všetci vidia... aký múdry! aký krásny! zrodca sveta nového..!“) sa nechce dať ani pochovať...

Odporný je jeho smrad. Koľko chceš ho môžeš okiadať.

Pravdou je, že zomrel v svete jeden svet...

Vmiesto trúchly blesk a ples, karneval si vystrojil.

By veselostou slepý a rozkošou spitý, túto pravdu sám o sebe nezvedel...

Aby si sa ani ty – človek nenafakal, že to vlastne tvoj svet

je mŕtvy... ..!“

Znamená, Pane, že to koniec..? Že to tma!?

„Nie. Nový svet! Nové svetlo...!“

Od východu slnko vychádza...!“
V Kluknave 27. októbra 2014

Lenka Novotná

Svetlo do spomienok

Janka chodila každý deň s babkou na cintorín. Chodievali spolu za dedkom, ktorý zomrel len nedávno. Na náhrobnom kameni mal svoju fotografiu a celý jeho hrob pokrývalo množstvo kvetinových vencov, pomedzi ktoré blikotalo niekoľko sviečok.

Spolu s babičkou naň zakaždým priniesli čerstvé kvety zo záhradky a vyhasnuté sviečky nahradili novými. Päťročná Janka trávila s babičkou čas veľmi rada, pretože jej stále rozprávala zaujímavé príbehy. Pozorne babku počúvala a po každom príbehu jej kládla veľa otázok.

„Babi, a nie je tam dedkovi zima?“ opýtala sa raz Janka babky po návrate z cintorína. Babka sa na vnučku usmiala, pohladila ju po vláskoch a odpovedala:

„Nie, miláčik, určite nie. Dedkovi nikdy nebola zima, pamätáš?“

„A keď zaspal na gauči, prikrývala si ho dekou, aby neprechladol,“ nedala sa maličká a pomaly si vyzúvala čižmičky. „Janka, dedko je v nebičku a tam mu nie je zima,“ vysvetľovala babka.

„V nebičku majú aj sneh?“ pýtala sa Janka ďalej. „Samozrejme, že majú. Veď odkiaľ by padali snehové vločky?“ spýtala sa jej babka a dala do varnej kanvice zohriať vodu na čaj.

„Prečo potom chodíme na cintorín, keď je dedko v nebičku?“

Babka naliala obom do hrnčeka čaj a do malého košíka nasykala čokoládové keksíky. Janka si hneď jeden uchmatla a pomaly ho chrumkala. Babka sa posadila vedľa nej na gauč a položila čaj na stôl. „Janka, porozprávam ti jeden príbeh, dobre?“

„Áno, áno!“ natešene zatlies-

kala malá. Babka si uchlipla z ovocného čaju a začala rozprávať: „Boli raz dve malé dievčatká, dvojčičky. Boli asi také zvedavé ako ty a veľmi často sa hrávali vonku. Mali veľa bábik, aj kociek, no najradšej zo všetkého sa hrávali na naháňačku...“

„Aj my v škôlke sa najradšej naháňame,“ prerušila babku Janka a namočila si keksík do čaju. Babička ju pohladkala a pokračovala: „Raz poobede sa spolu hrali ako zvyčajne, keď tu zrazu, jedna z nich pri naháňačke spadla a rozbila si koleno. Škaredo si oškrela aj lakeť a veľmi sa rozplakala. Jej sestrička rýchlo utekala k nej a pomohla jej vstať zo zeme. Objala ju okolo pliec a pomohla jej prísť až domov k mamičke. Tá jej hneď ranu vydezinfikovala a poľúčkala, aby ju to nebolelo. Dievčatko prestalo plakať a usmialo sa na svoju sestričku. Mamička si ich obe pritúlila a prikázala im, aby zostali doma, aby ich mala na očiach. No dievčatká mamičku neposlúchli a opäť sa utekali hrať vonku pred dom. Vzali si loptu a hádzali si ju. Tá prvá sestrička, čo predtým pomohla tej druhej, však hodila loptu príliš silno a lopta sa skotúlala až na cestu, kde práve prechádzalo veľa áut. Tak sa po ňu rozbehla, no zrazu bolo počuť len škripot bŕzd. Jedno z áut ju zrazilo a dievčatko zomrelo.“

„Babi, prečo mi rozprávaš takýto príbeh? Budem plakať,“ hnevvala sa na babku Janka. „Janka, tento príbeh ti rozprávam preto, aby si pochopila, prečo chodíme na cintorín a zároveň vieme, že je dedko v nebičku.“

„Ale ja ti nerozumiem, babi. Prečo to dievčatko zomrelo? A čo bolo s tým druhým?“ „Vydrž chvíľku, moja, všetko ti vysvetlím,“ upokojovala babka netrpezlivú vnučku. „Každý človek má telo, v ktorom je srdiečko. A srdiečko stále bije. Okolo neho je taká jemná biela, akoby hmľa, ktorá srdiečko chráni. Vďaka nej cítime pri srdiečku teplo, ak niekomu pomôžeme, ak sa nám niečo podarí alebo keď vieme, že nás niekto ľúbi. Tá jemná hmľa je naša duša, ktorá je v našom vnútri. Telo a duša sú ako dvojčičky a ak telo zomrie, duša stále zostane, ona nemôže zomrieť, ona ide do nebička, zatiaľ čo telo zostane na cintoríne. A teda, aj tie dve dievčatká boli ako telo a duša. To, ktoré zomrelo, bolo ako telo a to, ktoré zostalo, bolo ako duša, aj keď boli rovnaké. Ak sa nám poraní telo, vydezinfikujeme ho roztokom alebo si vezme tabletku, ak nás niečo bolí. Keď ti je na srdiečku smutno, pomôže ti pohladkanie, božtek od mamičky alebo keď sa na teba niekto usmeje.“

„Hm, a čo mamička tých diev-

čatiek?“ napadlo Janke. Babka odpovedala: „Mamička dievčatiek sa zachovala tak, ako Boh. Aj On nás stále prosí, aby sme ho poslúchli, no my si nedáme povedať. Potom, ak sa nám niečo stane, je veľmi smutný. Pán Boh nám môže poradiť a pomôcť, ale my máme slobodnú vôľu a ak si urobíme po svojom, nemusí sa nám to vždy vyplatíť.“

„A ako sa do nebička dá dostať?“ pýtala sa vnučka ďalej. „Do nebička sa dostaneš vtedy, ak budeš počúvať mamku a ocka, budeš sa pekne hrať s bračekom, nebudeš naňho kričať a nebudeš zlostná.“ „Len to?“ potešila sa Janka. „Áno, do nebička ti stačia len dobré skutky.“ Janka chvíľu premýšľala nad babičkinými slovami a napokon babke položila ešte jednu otázku: „Babi, a dedkovi tam nie je smutno?“ Babka sa usmiala. „Nie, určite nie, lebo tam nie je sám. Som presvedčená, že je šťastný a že sa na nás práve usmieva.“

Janka sa tiež usmiala a babičku silno objala. „Babi, tiež chcem ísť raz do nebička, aby som sa s dedkom zase stretla.“ Babička Janku pobožkala na čelo a spolu dopili čaj.

Večer, keď po Janku prišli rodičia, jej babka do rúčky vtisla malú sviečku. „Janka, vždy, keď si na deduška spomenieš, zapáľte spolu s mamičkou túto sviečku. Viem, že dedko to bude vidieť a bude určite veľmi rád.“ Janka sa babičke poďakovala a sľúbila, že na dedka nikdy nezabudne. Zakývala babičke a stískajúc sviečku pevne v dlani odišla s rodičmi domov.

Lenka Novotná

Torta pre pápeža Františka od žiakov ZUŠ Sabinov

Nestáva sa to často, ale pútnikom zo Slovenska sa počas generálnej audiencie v stredu 17. septembra na Námestí sv. Petra podarilo podarovať Svätému Otcovi priamo do jeho rúk veľkú tortu v tvare srdca. Išlo o 45-člennú skupinu žiakov a pedagógov Základnej umeleckej školy v Sabinove. Škola oslavuje 60. výročie svojho vzniku a pri tejto príležitosti zorganizovala púť do Ríma. V pondelok na sviatok Sedembolestnej Panny Márie spievali pri svätej omši v Bazilike sv. Petra, mali tiež koncert v Nemeckom pápežskom kolégiu Teutonicum a čaká ich ešte vystúpenie v talianskom meste Amalfi, južne od Neapola, kde sú v miestnej katedrále uložené pozostatky sv. Ondreja, patróna Košickej arcidiecézy.

Dojmy žiakov a pedagógov z audiencie pretlmočila na mikrofón Vatikánskeho rozhlasu riaditeľka Základnej umeleckej školy v Sabinove

Mgr. Katarína Heredošová:

<http://media01.radiovaticana.va/audiomp3/00444530.MP3>

Zdroj: Pavol Eliaš

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Satanova práca je na plný úväzok?

Mnohí si myslia, že zlo síce naozaj jestvuje, ale nie Zlý. Keď cítia pokušenie – myslia si, že to je len psychický problém. No satan naozaj existuje!

Viem, že mnohí neveria v diabla s tvárou capa, veľkými rohmi, dlhým chvostom, špicatými pazúrami, červenými očami, chlpatým telom... Literatúra, umenie a náboženská zbožnosť predstavujú diabla týmto spôsobom len preto, aby človek pochopil, že má dočinenia s veľmi zlou bytosťou.

Diabol je vlastne duch a preto nemá hrôzostrašnú podobu, ako to mnohí znázorňujú. Skôr pôsobí na ľudí opačne. Keď niekoho pokúša a útočí na neho, predstavuje sa veľmi priateľsky a mierumilovne. Usiluje sa byť atraktívny, ľudí skôr priťahovať a nedesiť. Veď keby ste pred sebou uvideli netvora, určite by vás nepriťahoval. Naopak, utiekli by ste pred ním.

O existencii zla vo svete nielo pochyb. Je to každodenná skúsenosť. Je však isté, že nie každé zlo pochádza od diabla. Veľa zla pochádza od človeka samotného, ale spôsobujú ho aj prírodné katastrofy – zemetrasenia, sopečné

výbuchy, tornáda...

Avšak Biblia hovorí veľmi jasne o existencii bytosti – zlej bytosti, ktorá sa snaží vyrušovať, zmiasť a zničiť človeka. V knihe Zjavenia (12, 7-9) môžeme nájsť správu o boji – ktorý nastal v nebi medzi Luciferom a archanjelom Michalom. A Lucifer získal na svoju stranu mnohých ďalších anjelov, ktorí sa vzbúrili proti Bohu. Nezávisť sa v ňom tak hlboko zakorenila, že aj keby mu Boh chcel odpustiť, nikdy by neprijal Jeho odpustenie.

V priebehu storočí sa objavili bludné učenia, podľa ktorých existujú dvaja bohovia: boh dobra a boh zla. Tieto učenia sú falošné. Existuje len jeden Boh a aj samotný satan bol stvorený Ním. Isteže Boh ho nestvoril ako zlého anjela, ale ako dobrého. Zostáva však Božím stvorením. Táto skutočnosť ho tak veľmi rozčuluje, že vystupuje, ako keby bol on bohom.

Mnohí neveria v jeho existenciu. Aj vedci sa snažia dokázať, že nejestvuje. No tu prekračujú svoje kompetencie. Veda môže totiž hovoriť iba o materiálnych,

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

hmataateľných veciach, ale nie o nadprirodzených otázkach.

V tejto oblasti môže povedať posledné slovo iba Biblia. Pri čítaní evanjelií môžeme vidieť – kolkoráz Ježiš musel bojovať proti diablovi a oslobodzovať od zlých duchov. Ešte aj dnes sa mnohí nemôžu uzdraviť, napriek snahe lekárov, žiadnou medicínskou terapiou, lebo ich choroba nie je prirodzeného pôvodu. Môžu byť však uzdravení modlitbou a v prípade posadnutosti exorcizmom. Ten môže vykonávať len biskupom poverený exorcista – kňaz.

Diabol je šťastný, keď ľudia, občas dokonca aj kňazi, hovoria, že neveria v existenciu diabla, pretože tak môže pracovať bez toho, aby ho vyrušovali. A pamätajte si, že pracuje tvrdo – na plný úväzok! Používa všetky možné praktiky, aby zničil Cirkev a všetkých jej členov.

Ahoj deti!

Aj vám sa zdá, že na november to vonku vyzerá až priveľmi teplo?

Ti z nás, ktorí s úsmevom na tvári spomínajú na leto, by sa určite nehnevali, keby to ešte nejakú tú chvíľku vydržalo. My sa prenesme trochu ďalej v čase, ktorý už čaká za dverami. Konkrétne do 6. decembra 2014.

Určite už tušíte na čo myslím. Je to deň, kedy všetci z nás očakávajú, že vonku sa už nejaká tá snehová vločka skutočne ukáže.

Mám na mysli svätca, ktorého si v tento deň pripomíname – svätého Mikuláša, biskupa.

Vám sa určite pred očami zjavia hory sladkostí, no v skutočnosti to bolo inak.

Už ako chlapec dodržiaval pôst. V stredu a piatok jedol iba raz, a to až večer. Rodičia mu zomreli, keď bol ešte mladý muž. Zdedil po nich veľký majetok, no on sa rozhodol rozdať ho chudobným. Neskôr sa stal biskupom v meste Myra, kde sa narodil aj zomrel. Žil niekedy na prelome 3. – 4. storočia.

Najviac známy je jeho príbeh, kedy pomohol otcovi troch dievčat. Chudobný muž bol nútený dievčatá predať do otroctva. Svätý Mikuláš mu však pre každú dcéru priniesol mešec peňazi, aby ich pred

otroctvom zachránil. Urobil ale veľmi veľa dobrých skutkov a pomohol mnohým ľuďom.

Laujmarosti

Svätý Mikuláš je patrónom detí, pekárov, námorníkov, majiteľov záložní, lekárníkov aj rybárov.

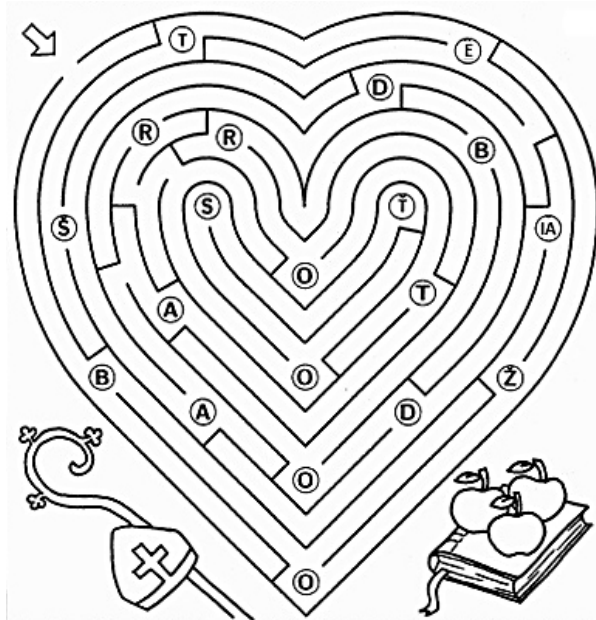
Svätého Mikuláša spoznáš na obrazoch alebo sochách podľa biskupskej berly, troch mešcov peňazi alebo aj troch jabĺk.

Vedel/vedela si, že:

v stredoveku bolo svätému Mikulášovi iba v Anglicku zasvätených skoro štyristo kostolov?

najväčšiu popularitu má sv. Mikuláš v Rusku? Tam je spolu so sv. Ondrejom, apoštolom patrónom národa!

Tomáš Magda ml.

Zdroje: <http://www.zivotopisysvatych.sk/mikulas-biskup/tajnicka>
<http://detske.napady.net/>
<http://trihabry.sweb.cz/>

Trampoty v manželstve

87. Sexualita – veľký Boží dar

Sexualita je najväčším prirodzeným budovateľom intimity. Všetky ostatné súčasti nášho manželstva ovplyvňujú naše milovanie a naopak, naše milovanie ovplyvňuje všetky ostatné súčasti nášho manželstva. Keď je náš sexuálny vzťah živým vyjadrením našej vzájomnej lásky, prežívame zjednotenie, ktoré preniká do každej roviny nášho bytia.

Bohu sa páči, keď sa milujeme. Je to predsa Jeho vynález. Sme utvorení tak, aby sme mali pôžitok z príťažlivosti nášho manžela, manželky. Schopnosť vyjadriť lásku spojením našich tiel je darom od Toho, ktorý je čistou láskou. Jeho zámerom je, aby sme ho naplno využívali v milujúcom manželskom zväzku, kde nič netreba jeden pred druhým skrývať alebo zatajovať. Je to vlastne odkrytie „úplnej nahoty“. Byť nahý s iným – manželským partnerom – je obrazom či symbolickou demonštráciou dokonalejšej otvorenosti, dokonalejšej dôvery, dokonalého dávania sa a záväzku a ak srdce nie je obnažené spolu s telom, potom sa celý tento akt lásky stáva klamstvom a výsmechom.

Stáva sa absurdným a tragickým protirečením: oddávanie tela, ale ponechanie si seba. Odhaliť svoje telo pred manželským

partnerom je ako povedať mu svoje najväčšie tajomstvo – už sa to nedá vziať späť, nedá sa tváriť, že tajomstvo je len moje, alebo že ho ten druhý nepozná. Je to vlastne ten celkom posledný krok v ľudských vzťahoch a preto ho nikdy netreba brať naľahko. Nie je to krok, ktorý nastoľuje hlbokú intimitu, ale ju práve predpokladá.

Naše vlastné vnímanie a skúsenosti v oblasti sexuality môžu byť veľmi odlišné. V 21. storočí sa so sexom príliš preháňa, venuje sa mu priveľká pozornosť a priveľmi sa zdôrazňuje. Možno ho vidieť všade, často v lacnom prevedení, niekedy v sentimentálnom poňatí, inokedy idealizovaný, ale takmer vždy mimo kontextu manželstva. Niektorí sa stali na ňom závislí. Iných začal otravovať, ako o tom hovorí nedávny slogan: „Prečo sex už viac nie si sexi?“

Mnohí ľudia (vrátane aj mňa) sa dozvedali o sexe od svojich vrstovníkov, ktorí sa napriek neuveriteľne mladému veku javili ako veľké autority v tejto otázke. Neskôr sa ukázalo, že boli rovnako nevedomí, aj zle informovaní. Biblia jasne hovorí o tom, že pohlavný styk v manželstve je dobrý, ale Cirkev nie vždy presne reflektovala toto učenie.

No zrejme najväčší vplyv na formovanie našich postojov k tejto otázke mal a má pohľad našich rodičov. V niektorých rodinách sa o tomto probléme nikdy nehovorí otvorene, alebo sa o ňom rozpráva nevhodne – často lacné vtipy alebo vulgárne narážky. U iných

strach a prepriata ochrana zo strany rodičov viedli k nesprávnemu pocitu viny a predstave, že sexualita je čosi špinavé. Je tragédiou, že niektorí ľudia bojujú s pokriveným názorom na sex v dôsledku hrôzostrašných zážitkov spojených so sexuálnym zneužitím, zatiaľ čo iní si prinášajú do manželstva bolestivé skúsenosti z minulých sexuálnych vzťahov.

Dnes existuje v otázke sexu a sexuality veľká otvorenosť, no aj tak je mnoho ľudí stále v rozpakoch, keď majú o nej otvorene hovoriť jeden s druhým v ich vlastnom manželstve. Toto je zvláštny paradox: o sexe sa dnes v spoločnosti hovorí otvorene, ale v súkromí sa o ňom nezmieňujeme a najmä nie vtedy, keď máme problémy.

Veľký Boží plán pre manželstvo je, že túžba manželských partnerov byť spolu vrcholí v sexuálnom spojení. Keď sa to uskutočňuje s láskou, obaja tým vyjadrujú a vytvárajú jednotu. Toto je dôvod, prečo je sex mimo manželstva škodlivý. Telesné spojenie muža a ženy vždy znamená viac než len dočasné spojenie. Či chceme alebo nie, hlboko nás to ovplyvňuje v citovej, psychologickú a duchovnej rovine.

Sexualitu stvoril Boh, aby bola vyjadrením výnimočného a záväzného vzťahu medzi mužom a ženou. Zakaždým, keď vyjadríme našu vzájomnú lásku prostredníctvom spojenia našich tiel, zväzok medzi nami manželmi sa stáva hlbším a silnejším.

MUDr. B. Vaščák

Na zamyslenie

„Ako to, že terajší čas posúdiť neviete?“ (Lk 12, 56)

Psychológovia uvádzajú, že človek urobí každý deň asi dvesto vedomých rozhodnutí. Niektoré z nich sú drobné, iné nesú so sebou vážne dôsledky. Nebolo by fantastické, keby sme sa dokázali rozhodnúť vždy správne? V istom zmysle sa Ježišove slová o posudzovaní znamení čias dotýkajú aj týchto našich rozhodnutí.

Keby sme len mohli vedieť, čo si želá Boh! Oveľa ľahšie by sa nám rozhodovalo.

Božia vôľa však nemá byť tajomná a nepreniknuteľná. Vlastne Sväté písmo je plné presvedčenia, že duchovné skutočnosti možno pochopiť.

Páter Michael Scanlan odporúča položiť si pred dôležitým rozhodnutím týchto päť otázok:

1. Zhoduje sa moje rozhodnutie s Božím zákonom, ktorý bol zjavený vo Svätom písme, tradícii a učení Cirkvi?

Ak nie, nemôžem sa tak rozhodnúť.

2. Posilňuje to moje osobné obrátenie a napomáha väčšiu svätosť?

Ak urobíme rozhodnutie, ktoré prehľbuje náš vzťah s Bohom, Kristus bude mať v našom živote väčší priestor.

3. Je to v súlade s našimi predchádzajúcimi rozhodnutiami?

Mnohé rozhodnutia môžeme vyvodzovať z predošlých - samozrejme, v prípade, ak sme videli, že priniesli dobré ovocie! Boh od nás žiada stále nové veci a ukazuje nám nové možnosti, ale často ich zjavuje v istej postupnosti a nadväzuje na to, ako k nám hovoril predtým.

4. Čím môžem overiť svoje rozhodnutie?

Po tom, čo urobíme rozhodnutie, Boh nám zvyčajne posieľa nejaké potvrdenie jeho správnosti. Možno sa otvoria dvere, ktoré boli donedávna zatvorené, alebo sa nájdú potrebné prostriedky, alebo na povzbudenie použije nášho blízkeho priateľa. Samozrejme, niekedy sa musíme rozhodnúť a počkať, aké ovocie to prinesie. Skúsenosť sama osebe nie je tým najlepším učiteľom; ale overená skúsenosť je!

5. Čo na to hovorí moje srdce?

Pravdepodobne všetci vnímame základný rozdiel medzi úsudkom rozumu a pokojom v srdci. Hlava môže povedať áno, ale ak srdce o tom nie je presvedčené, môžeme zažiť to, čomu sa v rozhodovaní hovorí „mŕtvy bod“. Neznamená to, že sa nám prirodzene bude páčiť to, čo od nás žiada Boh. Ale kdesi hlboko vo svojom vnútri to budeme chcieť.

Boh sa s nami nehrá na schovávačku. Ak teda v dôležitých rozhodnutiach hľadáme u neho pomoc, určite nám ju poskytne a povedie nás.

Stalo sa:

- 18. 10. pomodlili sme sa posvätný ruženec do rádia Lumen, v kostola Božieho milosrdenstva vo farnosti KVP v Košiciach; spolu s nami boli aj naši mladí zo spoločenstva Smerofky

- 18. 10. sa naše deti z farnosti o 09:00 h modlitbou posvätného ruženca za mier a jednotu pripojili k deťom na celom svete, v duchu myšlienky pátra Pia: „Keď sa milión detí pomodlí ruženec, vo svete zavládne mier“

- 2. 11. v nedeľu, v deň Spomienky na všetkých zosnulých bola popoludní pobožnosť na cintoríne; v Ovcí o 13:30 h a vo Víťaze o 14:30 h

Stane sa:

- 28. 11. oslávime 13. výročie konsekrácie kostola sv. Ondreja a 22. výročie konsekrácie farského kostola sv. Jozefa, robotníka vo Víťaze; v daných kostoloch sa bude súžiť slávnostná svätá omša

- 29. 11. oslávime 22. výročie konsekrácie filiálneho kostola sv. Barbory v Ovcí

- 30. 11. odpust sv. Ondreja oslávime v tomto starobyľom kostolíku sv. omšou o 10:30 h v poslednú nedeľu cirkevného roka, ktorú bude celebrovať Jozef Vasil, kaplán v Chminianskej Novej Vsi

- 30. 11. bude v nedeľu po sv. omšiach zbierka na charitu - jeseň

- 7. 12. Odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovcí so slávnostnou sv. omšou o 10:30 h, ktorú bude celebrovať Pavol Hrabovecký, kaplán Univerzitného pastoračného centra v Prešove

- 8. 12. Slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie, prikázaný sviatok

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
10. 11.	Pondelok				
11. 11.	Utorok	17:00	za ZBP Miroslava a Zuzany Pacovských		
12. 11.	Streda			17:00	za dobrodincov peších levočských pútnikov
13. 11.	Štvrtok	7:00	za ZBP Martina ml. a Martina st.		
14. 11.	Piatok	18:00	25: za ZBP bohužnámych manželov	17:00	† Ladislav a Pavla Tomkovci
15. 11.	Sobota	7:00	80: Martin Kundrík a za ZBP jeho rodiny		
16. 11.	33. nedeľa cez rok - A	7:30	za farnosť	9:00	† Ondrej Pribula
		10:30	60: Alžbeta Novotná		
17. 11.	Pondelok				
18. 11.	Utorok	18:00	† Jozef a Richard Galdunovci		
19. 11.	Streda			17:00	70: Alžbeta Uličná
20. 11.	Štvrtok	7:00	za levočských pútnikov		
21. 11.	Piatok	18:00	† Andrej, Mária a sr. Samuela Gregovci	17:00	† Michal a Irena Jenčovci
22. 11.	Sobota	7:00	70: Albert Baloga		
23. 11.	34. nedeľa cez rok - A	7:30	za farnosť	9:00	† Mária Uličná, Jozef a Mária Baluchovci
		10:30	60: Stanislav Grus		
24. 11.	Pondelok				
25. 11.	Utorok	18:00	† Helena a Jozef Birošovci		
26. 11.	Streda			17:00	† Viktória a Jozef Šimčíkovci
27. 11.	Štvrtok	7:00	† Katarína a Daniel		
28. 11.	13. výročie	7:00	vlastný úmysel; v kostole sv. Ondreja		
	22. výročie	18:00	60: Emília Uličná; v kostole sv. Jozefa		
29. 11.	Sobota	7:00	za ZBP rodiny Štefana Pavlíka ml.	9:00	22. výročie požehnanja kostola za ZBP Heleny a Daši Šimčíkových
30. 11.	1. adventná - B sv. Ondreja	7:30	† Ján Uličný (výročná)	9:00	70: Mikuláš Kráľ
		10:30	odpuť. sv. Ondreja - za farnosť		
1. 12.	Pondelok				
2. 12.	Utorok	18:00	† Valent Biroš - výročná		
3. 12.	Streda			17:00	† Jozef, Anna, Peter a Jozef Uliční
4. 12.	Štvrtok sv. Barbora	7:00	80: Mária Forišová	17:00	za ZBP Barbory s rodinou
5. 12.	Piatok	18:00	† Cyril a Apolónia Novotní	17:00	† Oľga Godlová
6. 12.	Sobota	7:00	za ružencové bratstvo	17:00	za živých členov ružencového bratstva
7. 12.	2. adventná nedeľa rok B	7:00	† František Pavlík (výročná)	10:30	odpuť sv. Barbory - za farnosť
		9:00	za ZBP pozostálej rodiny † R. Galduna		
8. 12.	Nepoškvrnené počatie P. M.	7:00	† Cyril Uličný	17:00	za farnosť
		18:00	† Michal a Mária Popadičovci, † Mikuláš a Anna Libákovci		
9. 12.	Utorok	18:00	85: Mikuláš Gega		
10. 12.	Streda			17:00	90: Viktória Kočíková
11. 12.	Štvrtok	7:00	† Margita Jenčová		
12. 12.	Piatok	18:00	† Margita a Mária	17:00	† Štefan, Jozef, Helena a Margita Tobiášovci
13. 12.	Sobota	7:00	za farnosť		
14. 12.	3. adventná nedeľa rok B	7:30	† Richard a Václava	9:00	80: Helena Hudáková
		10:30	† Zuzana a Michal		

5. 10. 2014 - ďakovná sv. omša polovníkov v Doline, celebroidal P. Jozef Humeňanský RCJ

18. 10. 2014 - celosvetová modlitba posvätného ruženica detí z Ovčia

18. 10. 2014 - celosvetová modlitba posvätného ruženica detí z Vŕŕaza

**18. 10. 2014 - modlitba posvätného ruženca pre Rádio Lumen
v kostole Božieho milosrdenstva na sídlisku KVP v Košiciach**

**1. 11. 2014 - sv. omšu na sviatok Všetkých svätých
celebroval P. Jozef Humeňanský, RCJ, misionár v Rwande**

2. 11. 2014 - pobožnosť na cintoríne vo sviatok Všetkých verných zosnulých